

ŽIVA ZAJEDNICA

D2384E

BROJ 6 (122)
LIPANJ / JUNI 1991.
LEBENDIGE GEMEINDE
MITTEILUNGSBLATT
DER KROATISCHEN KATHOLISCHEN MISSIONEN
CIJENA / PREIS 1,- DM
LIST HRVATSKIH KATOLIČKIH MISIJA

Frankfurtski krizmanici '91.
Foto: M. Janković

Bit ćete mi svjedoci (Dj 1,8)

Bit ćete mi svjedoci (Dj 1,8)

Duhovskom svetkovinom završilo je sveto vazmeno vrijeme. Sve do Došašća bogoštovlje će biti u znaku „vremena kroz godinu“. Muka, smrt i uskrsnuće Krista Gospodina trijumfirali su njegovim proslavljenjem u zoru uskrsnog jutra, a četrdeset dana poslije uskrsnuća proslavljeni je Krist sjeo „zdesna Ocu“, kako to i izričemo u Apostolskom vjeronanju.

Na sâm dan uzašašća Krist je dao posljednje upute svojim učenicima u kojima ih je upozorio, između ostalog, i da mu budu svjedoci, da pred ljudima svjedoče sve što se zbilo od Ivanova krštenja do njegova uzašašća, a naročito uskrsnuće kojim je potvrđeno da je Isus Gospodin.

I svi su njegovi učenici, a ne samo apostoli, pozvani u red svjedoka. I mi! Po nama mora apostolsko svjedočenje biti ponavljano u našem vremenu, a Isus nazočan u našem svijetu.

Naše, kao i apostolsko svjedočanstvo mora polaziti od Isusove osobe i k njoj voditi. Mi trebamo posvojiti Isusovu sudbinu, ići za njim. Samo u nasljedno-

vanju Isusa Krista može ljudski život biti osmišljen. U vjeri koju svjedočimo radi se uvijek o nečemu osobnom, životu. Čitanjem ili deklamiranjem nekoliko katekizamskih rečenica ne daje se nikakvo svjedočanstvo. Naše vjeronanje mora proistjecati iz susreta s Isusom. Kako inače o njemu svjedočiti? Nužno je svjedočiti njegovo uskrsnuće, kao što smo to i napomenuli, a to može učiniti samo onaj tko je doživio njegovu, Kristovu prisutnost. Potrebno je, poput Zaheja, iskusiti njegovo spasenjsko djelovanje ili se poput Petra usuditi izići iz lađe i okušati da li nam Gospodin daje hodati nad ponorom straha i nevolje.

Vjeronanje se dokazuje u djelovanju. Kierkegaard je to plastično izrazio: „Svjedočanstvo vjere daje se gestikuliranjem čitave egzistencije“. Na tisuće načina moderni svjedoci vjere to i čine na radnom mjestu, u obitelji, u javnim nastupima. Prava vjera i dobra djela uvijek idu pod ruku, nerazdvojni su. Svojim životom mi uprisutnjujemo Kristovo Evanđelje u svijet.

U Kristovu utjelovljenju Bog je postao malen. I danas on prolazi svijetom malen i neugledan. Po našem malom živo-

tu on želi doći k ljudima. Tu je naša velika kršćanska odgovornost. Po nama Bog može podbaciti pred ljudima. Mi smo stoga odgovorni ne samo prema Bogu nego i za Boga! I u tom, kao kršćani, znamo biti krivi, pravi sukrivci.

Bezbožni komunizam ne bi nikada mogao biti ono što jest i što je bio, da su kršćani bili vjerniji svom pozivu i poslušniji Božjoj Riječi u Svetom pismu.

Zar u povijesti među izrabljivačima nije bilo i onih koji su se zaklinjali na sveto ime Isusovo? Sjetimo se samo inkvizicije, križarskih vojni, bezdušnih kršćanskih kraljeva, knezova, feudalnih moćnika u kršćanskom svijetu i dr.

Ono što u Crkvi slušamo i molimo, ono što u Svetom pismu čitamo, moramo provoditi u djelo. Riječ mora postati tijelom, a naša vjera djelom.

Krist mora zaživjeti u našim obiteljima, našim misijama, u svijetu. Po nama on mora „ustati od mrtvih“ i u našim danima. Naš život mora biti čvrsti dokaz da je On živ i na spasenjskom djelu među nama. Njegovo uskrsnuće otkriva nevjerojatne horizonte, neslućene perspektive. Ali po nama, po našem svjedočenju riječju i djelom. **Iv.**

Urednikova riječ

Poštovani čitatelji,

Veliki dio događaja u našim misijama posljednjih tjedana (hodočašća, Majčini dani, proslave hrvatske državnosti i dr.), o kojima izvješćujemo na stranicama ovoga broja „Žive zajednice“, bio je prožet tugom zbog prolivene krvi mladih hrvatskih čuvara reda. Ipak, ni na jednom skupu, a na nekima je bilo nazočno jako puno hrvatskih gstarbajtera, nije pozvano na osvetu. Plemenita hrvatska duša, poučena Isusovim naukom, neće osvetu, odbacuje mržnju. Ona je za pravdu u međuljudskim i međunarodnim odnosima, ona je za demokraciju, slobodu i pravo na suverenost svakoga naroda. Da u tom pravu ističe najviše svoju Domovinu, sasvim je razumljivo. I hoće, i znat će hrvatski čovjek braniti i obraniti suverenost svoje Republike Hrvatske svim potrebnim sredstvima. Jer, „otkad je Boga i svijeta“, sve su religije i sve civilizacije smatrale samoobranu dopuštenom i moralnom. Divljanja bezumnika koji se ne ustručavaju ni ubijati na naj-

bezočniji način, samo utvrđuju Hrvate u njihovoj odlučnosti da pod svaku cijenu čuvaju svoju suverenost, ime, povijest, ponos. Vidjelo se to i čulo na svim većim sastancima u posljednje vrijeme. Pokazao je to i referendum 19. svibnja na kom je, prema svim javljanima medija za priopćavanje, svoj glas za suverenost Hrvatske dao i jako velik broj njezinih građana koji rade u inozemstvu. Posebno ih je mnogo stiglo u mjesta glasanja iz S. R. Njemačke. Neki, nažalost, nisu došli, jer im je „glasački listić“ bio, izgleda, preskup. A tko to demokraciju i suverenost dobiva besplatno?

Od posljednjeg broja našega lista u vječnost su se preselila i dva poznata hrvatska misionara – fra Metod Kelava i nadušobrižnik fra Dominik Šušnjara. Izvještaj o njihovom životu i radu sigurno ćete rado pročitati, budući da su ta dva svećenika-rodoljuba uvelike zadužili i našu Crkvu i naš hrvatski narod.

Na posljednjoj stranici donijeli smo na njemačkom jeziku „Otvoreno pismo“ o onom što Hrvati hoće i što neće. Daje to jasno i sadržajno pismo svojim njemačkim prijateljima Ignacije V., urednik

U ovom broju

- Bog „uskrišava“ po svjedocima str. 2
- Izvaci iz učenja kard. Stepinca str. 3
- Mučenik Ivan Fisher str. 4
- Trsatskom svetištu 700 godina str. 5
- „Ujaci“ nastupaju na Splitskom festivalu 91. str. 6
- Rezultati ankete „Mladi i religija“ str. 7
- Naredna Biblijska olimpijada u Zagrebu str. 8
- Proslava hrvatske državnosti na Rajni str. 9
- Ugostitelji – vrsni organizatori str. 11
- Neviđeno mnoštvo u Birnau str. 12
- Gutljaj duhovnog osvježenja str. 13
- Armija i očuvanje okoliša str. 14
- Naši pokojnici str. 15–17
- Alkoholičari ne žive dugo str. 18
- Fra Lukin šifonjer str. 19
- Offener Brief an deutschsprachige Menschen S. 20

OKOM VJERE DUBLJE I DALJE

Kratki izvodi iz govora i pisama kard. A. Stepinca

Pravo malih naroda na slobodu

„...Što sam govorio o pravu hrvatskog naroda na slobodu i nezavisnost, sve je u skladu s osnovnim principima saveznika, istaknutim u Jalti i u Atlantskoj povelji. Ako prema ovim zaključcima svaki narod ima pravo na svoju nezavisnost, zašto bi se to onda branilo samo hrvatskom narodu? Sveta Stolica je toliko naglašavala da i mali narodi i narodne manjine imaju pravo na slobodu. Zar katolički biskup i metropolita ne bi o tom smio ne pisnuti? Ako treba, past ćemo, jer smo vršili svoju dužnost. Ako mislite da je hrvatski narod zadovoljan ovom sudbinom ili mu eventualno još pružite priliku da se izjasni, s moje strane nema poteškoća. Poštivao sam volju svoga naroda i poštivat ću je...”

Pred Vrhovnim sudom, 3. 10. 1946.

Kršćanska neustrašivost

„...Ja sam za svoje uvjerenje sposoban podnijeti ne samo ismijavanje, prezir i poniženje, nego – jer mi je savjest čista – pripravan sam svaki čas i umrijeti...”

Pred Vrhovnim sudom, 3. 10. 1946.

Kard. Alojzije Stepinac

Velika svećenička dužnost

„...Moramo stoga smatrati svojom najvećom dužnošću, da u ovim sudbonosnim časovima u povijesti hrvatskog naroda dubokim pogledom u vječnost produhovimo čitavo naše narodno biće. Moramo svuda upozoravati i učiti da sveti zanos i plemenito oduševljenje u izgrađivanju temelja mlade države Hrvatske bude nadahnuo strahom Božjim i ljubavlju za Božji zakon i njegove zapovijedi, jer će samo na Božjem zakonu, a ne lažnim načelima ovoga svijeta, Država Hrvatska biti izgrađena na čvrstom temelju...”

Okružnica svećenicima, 28. 4. 1941.

Bog, temelj svakog zakonodavstva

„...Ovaj hram Sv. Marka vjekovni je nijemi svjedok hrvatskih narodnih težnja, njegovih gorkih i radosnih časova, njegova poniženja i njegova uskrsnuća. U njemu su progovarali u tolikim i tolikim zgodama predstavnici one Crkve koja je prema riječima Apostolovima, 'stup i tvrđa istine'. Ona progovara evo i danas, možda u najtežim vremenima ljudske povijesti. Ne zato da daje savjete u čisto političkim stvarima za koje nema poslanja od svoga Božanskog osnivača, te ne može stoga preuzimati za njih nikakve odgovornosti, nego zato, da pogled zakonodavnog tijela, kao što je Sabor, upravi k Bogu, tome temelju i izvoru svakog zakonodavstva iz kojeg izvire i naravni i svi pozitivni zakoni...”

Otvorenje Sabora, 23. 2. 1942.

Kršćanska ljubav

„...Ako režim smatra da umirem i suviše polagano, onda neka me potpuno tjelesno dotuče, kao što je to u pravnom smislu učinio prije 14 godina. Sv. Ciprijan je dao svom krvniku 25 zlatnika prije nego što će mu odsjeći glavu. Ja nemam zlato. Sve što mogu dati, to je molitva za onoga, koji će mi smrt zadati, da mu Gospodin oprost i dade život vječni, a meni da dade spokojnu smrt...”

Odgovor Sudu, 5. 12. 1959.

Crkva i rasizam

„...Odgovorit ćemo konačno i onima koji nas optužuju da smo pristaše rasizma, jer kako vidite, Katolička je Crkva u nečijim glavama za sve kriva. Mi smo svoje stanovište prema rasizmu definirali otkad rasizam postoji, a ne možda danas. A to stanovište je kratko i jasno. Katolička Crkva ne pozna rasa koje gospoduju i koje robuju. Katolička Crkva pozna samo rase i narode kao tvorevine Božje, a ako koga više cijeni, to je onaj koji ima plemenitije srce, a ne jaču pesnicu. Za nju je kralj kao čovjek u kraljevskoj palači upravo tako čovjek, kao i zadnji siromah i ciganin pod šatorom. Ona među njima ne pozna bitne razlike kao čovjeka. Jedan i drugi imade neumrlu dušu, jedan i drugi su istog kraljevskog podrijetla, vukući svoju lozu od Boga Stvoritelja. To je rasna nauka Katoličke Crkve, a sve drugo su obična podmetanja... Mi, osuđujući sve nepravde, sva ubijanja nevinih, sve paleže mirnih sela, sva zatiranja sirotinjskih žuljeva, mi žaleći nevolje i boli svijetu, koji danas nepravedno pate, odgovaramo ovako: Crkva je za onaj poredak koji je toliko star koliko i deset zapovijedi Božjih. Mi smo za poredak koji je napisan ne na raspadljivom papiru, nego u savjesti ljudskoj prstom Boga živoga. Temelj je toga poretka Gospodin Bog...”

Propovijed pred katedralom, 31. 10. 1943.

Crkva i ljudska prava

„...Katolička Crkva ne pozna nikakova straha pred ikom zemaljskom silom, ako se radi o obrani najosnovnijih prava čovjeka. Kako ona nema fizičku silu već jedino moralnu snagu, to će ona i u buduću tu svoju silu neustrašivo upotrebljavati da brani prava čovjeka i time bitno doprinese sreći i napretku našega naroda...”

Predstavka Vladi, 6. 3. 1943.

Biskupsko geslo kard. Stepinca

„U Tebe se, Gospodine, uzdam, o da ne budem postiđen dovijeka!”

PROGONJENI ZBOG VJERE

Ivan (John) Fisher, kardinal

Sveti kardinal-mučenik, **Ivan Fisher**, čiji se blagdan slavi 22. lipnja, rođen je u 2. polovici 15. stoljeća u Engleskoj. Teologiju je studirao na sveučilištu u Cambridgeu gdje je 1491. godine postigao titul magistra umjetnosti, a malo kasnije i titul doktora teologije. Već prije 1495. godine zaređen je za svećenika, a nekoliko godina kasnije postao je profesor teologije na sveučilištu u Cambridgeu. Godine 1504. biva I. Fisher izabran za kancelara sveučilišta u Cambridgeu i imenovan biskupom male biskupije Rochester.

U vjerskim svađama onoga vremena bori se biskup Fisher, na katoličkoj strani, naravno, protiv protestanata, sljedbenikâ Martina Luthera. Njegovi spisi protiv Luthera bili su sadržajno i stilski jači od predtridentinske literature o aktualnim vjerskim raspravama. Njima su se oci biskupi na Tridentinskom saboru izdašno služili. Poznati humanist Erazmo Rotterdamski, koga je I. Fisher pozvao za profesora u Cambridge, običavao je govoriti: „Mi nemamo boljega čovjeka ni svetijeg biskupa od I. Fishera”.

Kad se kralj Henrik VIII., 1522. godine, zaljubio u dvorsku damu Anu Boleyn i otada nastojao svim sredstvima razvrći svoj zakoniti brak sa Španjolkom Katarinom od Aragonije, izjavio je biskup Roschestera da brak, koji je trajao dva-deset godina, „ne može biti rastavljen

nikakvom božanskom ni ljudskom moći”. Kako se tako izjasnio protiv rastave braka Henrika VIII., upao je u njegovu nemilost. Napomenimo da je Henrik VIII., raspuštenjak i siledžija, sklapao brakove šest puta (dvije je žene dao ubiti!) i da je on stvarni „duhovni otac” anglikanizma kojemu pripada najveći dio građana Velike Britanije i nemali broj kršćana u Australiji, Sjedinjenim Državama i Kanadi, nekadašnjim britanskim kolonijama.

Iza kako je biskup Fisher odbio položiti prisegu na zakone koji su ženidbu kralja Henrika s Anom Boleyn proglašavali nevaljanom i koji su kralju davali pravo da bude vrhovni poglavar Crkve u Engleskoj (kraljica Elizabeta II. i danas je vrhovni poglavar Anglikanske Crkve!), biskup je 17. 4. 1534. godine utamničen. Za vrijeme zatočeništva imenovan je, kao i hrvatski kardinal Alojzije Stepinac, kardinalom Svete Rimske Crkve. Budući da I. Fisher nije htio priznati kraljevu vrhovnu vlast u Crkvi, bio je pogubljen 22. 6. 1535. godine. Zajedno s Tomom Morusom proglasio ga je papa Pijo XI., 19. 5. 1935. godine, svetim.

O duhovnoj bistrini i neslomljivom pouzdanju u Boga, koji su krasili ovoga čovjeka, govori izvještaj o posljednjim biskupovim danima:

„Barbarska presuda nad časnim starcem izrečena je u običajenom obliku. Osuđenik je zamolio za riječ. Svojom obranom i mudrom suzdržljivošću ipak nije pošteđio kralja ni sudaca koji su izrekli zločinačku presudu. Svoje sveto uvjerenje ovako je priopćio: „Budući da odbijam priznati dostojanstvo i titulu vrhovnog poglavara Crkve engleskom kralju, proglašen sam krivim zbog veleizdaje. Ja pripuštam sud Bogu, koji istražuje vašu i kraljevu savjest, da ocijeni je li vaša presuda donesena po pravu i pravednosti. Što se mene tiče, ja sam s Božjim odredbama zadovoljan i u svemu se podvrgavam njegovim odlukama. Ja želim još samo, otvoreno i slobodno, izreći svoje mišljenje o supremaciji u Crkvi koju kralj za se zahtijeva. Moje je čvrsto i postojano uvjerenje, a to naglašavam u ovom času po

posljednji put, da Njegovo veličanstvo nema nikakva prava svojatati takvu službu u Božjoj Crkvi. Koliko ja znam, nečuveno je da se jedan svjetski knez usuđuje zahtijevati takvu vlast u Crkvi. A ako naš kralj ustraje na započetom putu, ja ni najmanje ne sumnjam da će ga stići najstroži Božji sud, na propast njegove duše i duša mnogih drugih kao i na nesreću cijeloga ovog kraljevstva. Zato molim Boga da Njegovo veličanstvo udijeli milost obraćenja, dok još ima vremena, i da otvori svoje uho dobrom savjetu za spas svoje duše, za dobrobit kršćanstva i blagostanje naše domovine...”

Kralj je biskupu dao do znanja da pri smaknuću ne govori narodu nikakvih huškačkih riječi. Blaženik, koji je kralju bio poslušan u svemu dopuštenom, ograničio se samo na sljedeće kratke riječi koje je izrekao jakim i čvrstim glasom: „Kršćani, ja sam došao ovamo da za vjeru svete katoličke Crkve podnesem smrt. Zahvaljujem Bogu da mi je sve do ovoga trenutka davao hrabrost. Molim vas, budite uza me svojom molitvom. Molim svemogućega Boga da u svom neizmjernom milosrđu zaštiti kralja i ovo kraljevstvo”.

Na kraju je glasno molio „Tebe Boga hvalimo”, a kad je izgovarao redak „U Tebe se, Gospodine, ufam, o da ne budem postiđen dovijeka”, krvnik mu je zavezao oči. Još je jednom ispružio ruke prema nebu, mirno prislonio glavu na panj i bio posječen. Zanimljivo je napomenuti da je biskupsko geslo kardinala Stepinca bilo „U Tebe se, Gospodine, uzdam”. Dosta sličnosti između tih dvaju velikana! Sve do kasne večeri bilo je potpuno golo tijelo kardinala Fishera izloženo podsmjesima londonske publike. Tako je to htio Henrik VIII. Kako li su samo i tzv. civilizirani narodi znali biti okrutni i nehumani! Glava svetog biskupa bila je 14 dana izložena, nabodena na koplje, na londonskom mostu. Nitko se nije usuđivao maknuti taj trofej krvave tiranije. Tek dva tjedna nakon što je bila odsječena, glava je svetog kardinala bila bačena u Temzu, a njegovo truplo pokopano u kapelici Tvrđave, tik do tijela dobro poznatog njegova suborca i sumučenika sv. Tome Morusa. Prijelaz na anglikanizam u Engleskoj plaćen je strašnim dankom u krvi. Priredio: fra Ignacije V.

Sv. Ivan Fisher, mučenik

Trsatsko svetište – hrvatski Nazaret

(U povodu 700. obljetnice svetišta Majke Božje na Trsatu)

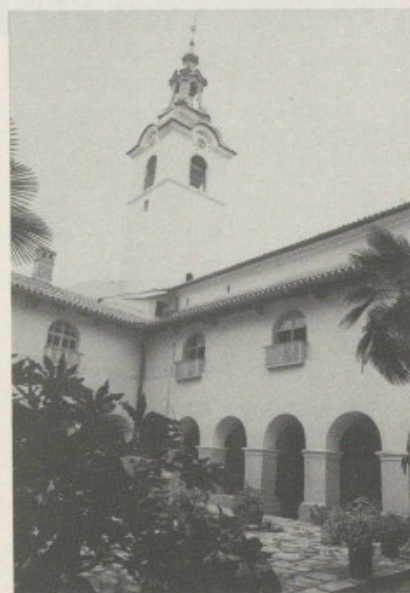
Hrvatski je narod poznat kao miroljubiv, plemenit i velikodušan narod. On, koji je prvi među slavenskim narodima prigrljio kršćanstvo, i to je poznato, silno je vjeran svojoj Katoličkoj Crkvi kojoj, dobrim dijelom, duguje svoju kulturu i svoju uljudbu. Narod je to, nadodajmo, koji je nezamisliv bez djetinje odanosti i pobožnosti prema Majci Božjoj, Isusovoj i svojoj Majci. To dobro znaju svi koji su imalo „srijateljni“ s hrvatskom crkvenom poviješću. Zato Sveti Otac Ivan Pavao II, svaki put kad na hrvatskom ili nekom drugom jeziku pozdravlja hrvatske katolike-hodočasnike, spominje i zaštitu Blažene Djevice Marije, „najvjernije hrvatske Odvjetnice“, kojoj se Hrvati utječu u svim svojim potrebama. Znaju za tu „vezu“ i drugi crkveni dostojanstvenici. Zato u svojoj pozdravnoj riječi hrvatskom molitvenom skupu u Bonnu (vidi izvještaj u ovom broju našega lista), prvi čovjek Crkve u Njemačkoj, biskup dr. Karl Lehmann, i napisao: „Blažena Djevica i Bogorodica Marija, kojoj se hrvatski narod uvijek u nevolji i opasnosti utjecao, bila vašem narodu trajna potpora“.

Danas je cijela zemlja u kojoj žive hrvatski katolici, kako u gradovima tako i u selima, puna Gospinih svetišta, raskošnih, ali u neuglednih, no posebno dragih. I znade se postaviti pitanje: „Koje je Gospino svetište u Hrvatskoj? I zbilja, malo je narodâ na svijetu koji su Isusovoj Majci saizidali toliko crkava, podigli toliko oltara i kapelica, koji imaju (i nose) toliko njezinih slika, koji napamet znaju toliko njezinih molitava i koji u njezina svetišta hodočaste tako rado i u tolikom broju, kao hrvatski narod. I na Banskog zastavi bio je njezin dragi lik. U svim presudnim trenucima povijesti bila je ona uvijek na strani bogobojaznoga, svoga puka, koji joj je, odmah po dolasku na hrvatske obale Jadranskoga mora, podizao prekrasna svetišta. Sjetimo se samo „Gospođe od otoka“ u Solinu i „Naše Gospe, Svete Marije“ u Biskupiji kraj Knina (iz vremena velikoga hrvatskog kralja Dmitra Zvonimira). najstarije?“ Odgovor na to pitanje znade samo Gospodin Bog. Olovo, Marija

Bistrica, Sinj, Široki Brijeg... poznati jesu, ali tako stari ipak nisu. Po svemu sudeći, od poznatijih svetišta danas je ipak u Crkvi u Hrvata najstarije Trsatsko, koje ove godine slavi sedamstotu obljetnicu svoga postojanja.

To je svetište, više nego koje drugo, glasovito u cijeloj Evropi (posebice Sloveniji) i šire. Albert Foster u svojoj knjizi „Hodočasnici“ spominje Trsatsko svetište kao jedno od najpoznatijih u nekoliko proteklih stoljeća. U svetište su svake godine dolazili vjernici iz različitih zemalja, a njegova povijest počinje već u 15. stoljeću. Prema predaji, anđeli su Marijinu kućicu iz Nazareta prenijeli na Trsat 10. svibnja 1291. godine. Oni koji su bili u Nazaretu znaju da je kuća Marijinih roditelja, barem u temeljima, još uvijek u Nazaretu i da je nad njom sagrađena jedna od najveličanstvenijih bazilika na svijetu. No, to zbilja nije tako važno. Naš narod voli reći: „Nije drvo barke, nego vjera Marte“. I opet prema predaji, kućica je prenesena, 10. 12. 1294. g., u talijanski gradić Loreto koji je postao najveće hodočasničko mjesto Marijinih štovatelja na Apeninskom poluotoku. Na trsatskom tlu, na kojem je, prema legendi, Gospina kućica boravila više od tri i pol godine, podigao je Nikola Krčki-Frankopan kapelicu, koja je vrlo brzo postalo mjestom hodočasničkog okupljanja i to ostala do dana današnjega. Uz crkvu sagrađenu nad kapelicom podignuta je lijepa crkva, a uza nju franjevački samostan koji je kroz sva minula stoljeća bio čuvar kulture hrvatskog naroda, njezin duhovni pokretač i zaklon od napada na kršćanske vrijednosti. Dvorište samostana, hodnik i crkvu oslikao je u 16. stoljeću Švicarac fra Serafin Schön. Zub vremena učinio je svoje, pa su te vrijedne slike bile restaurirane i još se restauriraju. Godine 1966. uređena je i otvorena hodočasnica kapela zavjetnih darova.

Desetog svibnja ove godine otvorena je jubilarna trsatska godina, a 26. svibnja održana je u tom frankopanskom gradiću, poznatu i po brojnim stubama, glavno slavlje koje je predvodio zagrebački nadbiskup Franjo Kuharić, u nazočnosti velikog broja vjernika. U nadahnuću propovijedi reče i ovo: „Nije li i sada teško vrijeme ugroženosti i briga zbog

Svetište Majke Božje na Trsatu (sa samostanskim klostrom)

prijetnji i nasilja protiv mira, slobode i sigurnosti: protiv poštenog suživota sa svima koji nas okružuju i žive s nama na tlu iste lijepe domovine? Utecimo se i danas s punim pouzdanjem i povjerenjem za pomoć Majci Milosti da se smiri ova oluja, da se rasprši mrak iz duša, da se ugasi mržnja u svakom srcu, da konačno i na ovim izmučenim prostorima svanu dani čovjeka i naroda dostojnog života.“

Poželjno bi bilo da svaki hrvatski iseljenik posjeti to drevno i lijepo Gospino svetište na Trsatu.

fra Ignacije V.

Novi film

Nedavno su Svetište Majke Božje na Trsatu, Studio Papillon film i CDM iz Rijeke izdali film „Trsat – hrvatski Nazaret“ o Trsatskom svetištu. Cijena te video-kasete: 30,- DM, a naručuje se na: TFRZ „Studio Papillon film“, Korzo 2a, 51.000 Rijeka. Dio prihoda od kasete namijenjen je održavanju i pravku svetišta.

PFORZHEIM

„Hrvatska pomoć“ neumorna

Hrvatsko dobrotvorno društvo „Hrvatska pomoć e. V.“ iz Pforzheima marljivo i djelotvorno ide naprijed. U svojim „Obavijestima“ piše ono o pomoći koju su uputili župi Vrpolje kraj Knina. Pomoć je došla u ruke siromašnih Hrvata koji žive u centru anti-hrvatske hajdučije. Priprema se i organizirana pomoć jednoj obitelji u okolici Petrinje, koja ima devetero djece. Društvo želi pomoći u što više slučajeva. Hvale vrijedno! Kad bi tako organiziranih društva bilo više! Iv.

„Ujaci” na Splitskom festivalu '91.

Foto: Smiljka Pavlović

Popularni vokarno-instrumentalni sastav „Ujaci” – fra Stipica Grgat, fra Božo Vuleta, fra Stjepan Maleš i fra Toni Vučković – nastupit će na ovogodišnjem Splitskom festivalu zabavne glazbe koji se održava u Splitu, petoga srpnja 1991. godine. U jakoj konkurenciji od šezdesetak natjecatelja za nastup, „Ujacima” je dodijeljeno jedno od prvih pet mjesta, među šesnaest pojedinaca i skupina koji će pjevati i svirati na tom jako poznatom i vrlo kvalitetnom festivalu. „Ujaci”, u habitima, otpjevati će i odsvirati pred brojnom splitskom i milijunskom medijskom publikom svoju pjesmu „Sinjskoj Majci” koju je uglazbio i napisao fra Toni Vučković, potomak slavnoga fra Pavla Vučkovića, koji je krajem 17. stoljeća doveo hrvatski narod iz Rame u Dalmatinsku zagoru. I inače, cijela pjesma govori o nerazdruživoj povezanosti franjevac s hrvatskim narodom i o njihovoj kremenitoj vjeri u Boga, Gospu i Hrvatsku.

Spomenimo da su sva četvorica „Ujaka” djelovala u hrvatskoj pastvi u Njemačkoj i da je jedan od njih, fra Stjepan Maleš, i sada voditelj Hrvatske katoličke misije Ebersberg. Vjerni svojoj dugoj kršćanskoj tradiciji i učenju Dru-

„Ujaci”. S lijeva na desno: fra Božo Vuleta, fra Toni Vučković, fra Stipica Grgat, fra Stjepan Maleš.

goga vatikanskog sabora „Ujaci” i na ovaj način žele uprisutniti Evanđelje Krista Gospodina u zbilju modernoga čovjeka.

Vremena se mijenjaju, na bolje. Ove će godine tako s festivalske pozornice u Splitu, zahvaljujući „Ujacima”, odjekivati pjesma u čast Boga, Gospi i Crkvi. A donedavno, u festivalski izbor nije mogla ući ni jedna pjesma koja je spominjala ili slavila Boga. Koliko li je samo muke imao Vice Vukov s pjesmom „Zvona moga grada” u kojoj se nalaze i riječi: „Boga su i ljude zvala”.

Prisjetimo se da refren „Sinjske Majke” glasi:

*„Prije će Cetina proći,
nego Te srce zaboravit,
o, Gospe Sinjska, Majko,
s narodom zauvijek ostani!”*

Ako se u srpnju nađemo u blizini glavnoga grada Južne Hrvatske, pođimo na Festival. Nećemo se pokajati. Budemo li pak, u to vruće doba, negdje drugdje na tlu Lijepe naše, uključimo televizijske i radio prijemnike. Čut ćemo lijepu pjesmu i snažnu poruku. **Iv.**

Otvoreno pismo (v. str. 20)

Svim hrvatskim kat. misijama, javnim ustanovama i pojedincima u SRNjemačkoj

Predmet: Istina o Hrvatskoj (Jugoslaviji)

Čudimo se krivom izvještavanju njemačkih medija: televizije, radija, novina, čak i crkvenih i ne samo da se čudimo, nego i ljutimo. A ako se ljutimo, onda sebe kažnjavamo. Umjesto ljutnje ja sam se odlučio za akciju, za ovaj letak na posljednjoj stranici ovoga broja „Žive zajednice”: „Was wollen die Kroaten?” Na to su me ponukala loša iskustva s terena, kao npr.:

- U razgovoru u biskupiji (Generalni vikarijat) pita me osoba, je li možda Hrvatsko kulturno društvo „fašistički orijentirano”;
- U biskupijskoj gimnaziji dječak govori o patnji svoga naroda, pa ga prozvaše „Hrvatom”, ismijavajući ga;
- Na vjeronauku za krizmanike priča mi dječak da je u školi razgovarao s pri-

Franco Lisica,
umoreni
hrv. policajac

ateljem o situaciji u Hrvatskoj. Došla je učiteljica, pa ih upitala o čemu tako živo razgovaraju, pa su rekli, o Hrvatskoj koja je sada slobodna, nakon skoro 50 godina. „Pa nemojte vi sada Srbe progoniti”, rekla je učiteljica;

- Luksemburški svećenik pita svoga hrvatskog kolegu: „Pa vi ste Hrvati mali narod. Kako ćete živjeti sami?” A „veliki” Luksemburg ima oko 500 000 stanovnika;
- U restoranu jednog župljanina sjedi starija gospođa i gleda zabrinuta lica

osoblja. Čim sam ušao, budući da me pozna, pita, zašto ne kažete istinu o Hrvatskoj, Jugoslaviji?

Govorimo, ali Nijemci neće da čuju, odgovorio sam, jer im to nije u interesu, a posebno ne njemačkoj politici.

Ipak s tim odgovorom nisam bio zadovoljan, stoga sam napravio ovaj letak, s naglaskom „Was wollen die Kroaten?”

Sigurno da je netko mogao napraviti i bolji, i još može, a dok toga nema, trebao bi ovaj doći u ruke svakog dobro namjernog Nijemca: preko ureda, misija, tvornica, škola, dječjih vrtića, njemačkih župa i Generalnih vikarijata.

Srbi su tražili prije izvjesnog vremena „miting istine”, pa neka ga dobiju u ovo vrijeme, i našom zaslugom, da istina oslobodi i Zapad, a i Srbe, od zablude. Letak ne širi mržnju, nego samo istinu, želju Hrvata da budu svoji na svome. Nadajući se suradnji svih i uspjehu opće stvari, sve lijepo pozdravljam.

fra Mato Kljajić

Anketa „Mladi i religija”

„Bog je kao osmijeh drage osobe”

U ovogodišnjem siječanjско/veljačkom broju „Žive zajednice” objavili smo anketu na temu „Mladi i religija”. Želja nam je bila da naši: mladi što savjesnije odgovore na trinaest velikih pitanja o Bogu, vjeri, Kristu, molitvi, smislu života i dr. Jasno, da je potpitanja bilo puno više. Nadali smo se da ćemo tako dobiti koliko-toliko vjernu sliku o vjeronauku i egzistencijalnoj problematiki naše mladeži. Ne možemo reći da smo se razočarali u broju prispjelih anketnih listića, ali očekivali smo da će ih biti i više. Izgleda da je i našim mladima, jednako kao i njihovim starijima, pisanje vrlo težak posao. No, svedeno, i s onim što je stiglo na naše uredništvo, imajući u vidu sve okolnosti, možemo biti zadovoljni.

Točno 260 mladih poslalo nam je svoje anketne odgovore, sačinjene uglavnom, u nekoliko misijskih centara. U većini odgovora zamjetljivo je vjeronaučno shvaćanje, a u nekima se opaža i diskretno skupinsko odgovaranje. Unatoč tomu odgovori su jasni, iskreni, a ponekada i „hrabri”, vrlo samostalni. Starosna dob anketiranih kretala se od 11 do 20 godina, koliko se moglo ustanoviti iz prispjelih odgovora. I to je problem.

I. Tko ti odgovara na pitanje o smislu života?

Na ovo se prvo pitanje moglo odgovoriti zaokruživanjem 12 mogućnosti, ali i samo jedne ili više njih. Većina mladih zaokružila je u prosjeku 4 odgovora. Evo, kako su to učinili:

1. roditelji (209), 2. Isus Krist (176), 3. biblija (156), 4. vjeronaučna pouka (155), 5. propovijed (98), 6. prijatelji (87), 7. televizija (17), 8. novine (16), 9. pjesnici (15), 10. rock i pop-zvijezde (7), 11. radio (2), a reklami nitko nije dao svoje suglasnosti.

Iz ovoga je jasno da odgovore na pitanje o smislu života današnja mladež (katoличка) nalazi najprije kod svojih roditelja, Crkve (biblija, vjeronauk i propovijed) i prijatelja. Sve ostale ustanove ili osobe sporednog su značenja. Kad bi roditelji, Crkva i prijatelji bili uvijek svjesni svoje presudne uloge u osmišljavanju života svojih mladih!

Na ovo pitanje jedan sudionik nije odgovorio, jedan je prekrizio riječ „rodi-

telji” i nadodao „mama”, a jedan je jednostavno napisao da mu na pitanja o smislu života „nitko” ne daje odgovora.

II. Vjeruješ li u Božju opstojnost?

247 anketiranih odgovorilo je na ovo silno važno ljudsko-religiozno pitanje s „da”, dok ih trinaest nije dalo nikakva odgovora. Nepozornošću ili slučajno, ne znamo. No, činjenica je da naša mladež, uzme li se „pars pro toto” (dio u ime cjeline), vjeruje u Boga.

III. Gdje vidiš Božje tragove?

Samo troje od 260 mladih nije odgovorilo na ovo pitanje. Svi drugi su zaokružili najčešće po nekoliko od 14 mogućnosti. Ovako izgledaju ti odgovori: 1. u bibliji (203), 2. u zajedništvu Crkve (184), 3. u Isusu (175), 4. u sakramentima (151), 5. u bogoslužju (120), 6. u svecima (96), 7. u prirodnim zakonima (73), 8. u suljudima (43), 9. u povijesnim događajima (42), 10. u umjetnosti (42), 11. u mass-medijima (5), 12. u rock-glazbi (1), 13. nigdje (1) i 14. u reklamama (0).

Očito je iz svih ovih odgovora da je mladež koja je odgovarala na anketne listiće usko povezana s Crkvom i njezinim

Pitanje o Bogu temeljno je pitanje ljudskog postojanja

učenjem. Pomalo začuđuje da mladi ne zapažaju Božjih tragova malo više u prirodnim zakonima, suljudima, povijesnim događajima. Ne govori li možda i to donekle o vjeri odraslih i našoj vjeronaučnoj, obično katekizamskoj, pouci. Rock-glazba, mass-mediji i reklame i u ovom su pitanju loše prošli.

U trinaestom pitanju naše ankete mladi svojim riječima odgovaraju na pitanje „Bog je kao”. Iz jednog od listića uzeli smo odgovor kojim smo i naslovili ovaj tekst. O drugim, a i tom pitanju, čitajte u narednom broju „Žive zajednice”.

Iv.

(nastavlja se)

Frankfurćani ponovno na okupu

Prva na pobjedničkoj ljestvici u vjeronaučnoj ovogodišnjoj olimpijadi, ekipa Frankfurt V, okupila se ovih dana, ali ne u vjeronaučnoj dvorani nego u gostionici, da bi

večerom i „razgovorom ugodnim” komemorirala svoju „olimpijsku” pobjedu. S njima je bila, razumije se, i njihova vjeroučiteljica s. Rozarija i voditelj frankfurtske misije fra Ivan K. Razgovaralo se i o dogodišnjoj biblijskoj olimpijadi na koju Frankfurt V sigurno dolazi.

Frankfurćanski „zlatni” momci s vjeroučiteljicom s. Rozarijom na agapama.

Dogodišnja Biblijska olimpijada u Zagrebu?

Na redovitom sastanku predstavnika svećenika i past. suradnika s Naddušobrižnikom, održanu u Frankfurtu 29. svibnja ove godine, odmah nakon kratke molitve za pokojne - prof. M. Leščana, dr. fra Metodu Kelavu i dr. fra Dominika Šušnjara i nakon kratkog izvještaja o personalnim promjenama u nekim misijama, prešlo se na bogati dnevni red.

U osvrtu na **pastoralni sastanak u Zadru** kazano je da je bio dobar i koristan, ali da je svakako, zajedno s biskupima, trebalo dati neku izjavu za javnost u ovim teškim vremenima. Nisu nažalost date ni jasne upute ni smjernice za budući rad u inozemnoj pastvi.

Sljedeći pastoralni sastanak svećenika i past. suradnika održat će se od 9. do 11. ožujka 1992. godine u Vierzeheiligen kraj Bamberg. Tema sastanka: **Biblija, izgradiatelj zajednice**. Kao predavači spominjani su dr. B. Duda i dr. Izidor Herman. Više vremena bit će posvećeno praktičnom biblijskom radu, jer je 1992. godina proglašena Godinom biblije.

O **ovogodišnjoj Biblijskoj olimpijadi** nije se puno govorilo. Opće je mišljenje da je i ona protekla vrlo dobro. Mladi iz Zagreba sa svojim voditeljima bili su radosni i oduševljeni. Predstavnici smatraju da bi se dogodišnja olimpijada trebala održati u Zagrebu. Bio bi

to svojevrsni susret mladih iz inozemstva i Domovine. Određena je i tema za to vjerojano natjecanje - **Biblija u Hrvata**. Gradi vo bi trebalo biti sastavljeno do 15. 10. 1991. godine, a spremat će ga fra Ignacije Vugdelija i fra Ivan Dotur i objaviti u „Ž. z.“ O detaljima olimpijade treba se o. Naddušobrižnik dogovoriti s Crkvom u Zagrebu. Predviđeno je da se olimpijada održi od 28. - 31. svibnja 1992. godine ili od 5. - 8. lipnja iste godine.

Spomenuti su i neki konkretni prijedlozi kako još više uprisutniti Božju riječ u našu veliku zajednicu u povodu Godine biblije: zajedničko moljenje i čitanje Sv. pisma u obitelji kroz došašće i korizmu, tiskanje biblijskih tekstova, propovijedanje o Bibliji, biblijski seminari, oformljenje biblijskih grupa, tiskanje Novoga zavjeta i psalama na hrvatskom jeziku u Njemačkoj i dr.

Duhovne vježbe za svećenike održat će se 14. do 17. listopada 1991. godine u Wiesbaden-Naurodu, a sastanak za permanentnu izobrazbu pastoralnih suradnika od 18. do 21. studenoga 1991. godine.

Opširno se govorilo i o **hrvatskim školama**. Sročena je i poslana predstavka hrvatskom ministru za prosvjetu i kulturu dr. Pavletiću u kojem ga se moli da intenzivira suradnju s wiesbadenskim ministarstvom za školstvo i

Jasna Akmačić, Neuss, izvrsno je odgovarala na pitanje o ekologiji sv. Franje

da svim njemačkim prokajinama u ime hrvatske Vlade uputi dekret iz kojega će jasno proizlaziti da je materinski jezik hrvatske djece hrvatski književni jezik.

Bio je to radni sastanak pun osvrta, prijedloga i zaključaka važnih za intenzivni život iseljene hrvatske Crkve u S.R. Njemačkoj. **Iv.**

FRANKFURT

„Livanjska večer“

Sve češće politički i in. predstavnici općina u Domovini dolaze u posjet svojim radnicima u Njemačkoj. Susretu se s njima i porazgovore, održe poneko predavanje, izvijeste o najaktualnijim stvarima u općini i Domovini, ponešto, najčešće u financijskom smislu, zaključče i vrte se kući. Takvi sastanci nailaze na velik odaziv hrvatskih gastarbajtera, a i korisni su u svakom pogledu. Neki, ali vrlo rijetki, govore da je to ipak neko regionalno dijeljenje danas „kada svi moramo biti kao jedan čovjek i kada smo silom događaja prisiljeni zaboraviti sve provincijalizme“. Smatramo da ta kritika ne stoji, a tako misli i naš svijet.

Na „Livanjskoj večeri“ u Frankfurt-Heddernheimu, 1. lipnja ove godine, našlo se blizu tisuća Livanjakinja i Livanjaka. Došli su

uglavnom iz metropole na Majni, ali bilo ih je i iz ostalih gradova u rajnsko-majnskom području. Impozantan broj! No, ne treba mu se čuditi, ako se zna, da je u općini Livno oko 3000 ljudi u radnom odnosu, a da je preko 6000 Livanjaka u inozemstvu. Posebno ih je mnogo u Frankfurtu.

Iza pozdravnih riječi dr. Ivana Jolića, predsjednika Saveza hrvatskih društava u Njemačkoj i predstavljanja gostiju iz Livna (dr. fra Bono Vrdoljak, g. Stjepan Jurkić, zastupnik u Skupštini BiH, Ranko Džeko, član Glavnog odbora HDZ-a, novinari Petar Miloš i Željko Maganjić), fra Bono je održao stručno i zanimljivo predavanje o Livanjskoj županiji, spomeniku kralja Tomislava u Livnu i proslavi 700. obljetnice dolaska franjevacu u Bosnu koja će se iseljenim Livanjacima održati 28. srpnja u Livnu. Učeni doktor kaza da je već oko 628. godine hrvatsko pleme Hliviljana (po njima se i zove Livno) osnovalo svoju županiju u Livnu.

Nazočne je pozvao da posjećuju muzej u livanjskom samostanu, da stresaju prašinu sa svoje narodne baštine i da efikasno pomognu obnovu spomenika kralja Tomislava. U jednoj čakavskoj pjesmi stoji, reče, da je Tomislav i umro u Livnu. No to je samo narodna predaja.

O političkoj situaciji u Domovini, posebice u Bosni i Hercegovini, govorio je zastupnik g. Stjepan Jurkić. Minutom šutnje odana je počast pok. Vitomiru Lukiću, potpredsjedniku HDZ-a, i umorenim hrvatskim redarst-

Stjepan Jurkić

venicima. Kaza da Vlada u BiH nema vlasti na svom području, pa se „treba organizirati i za mir i za rat“. I inače slika stanja u toj središnjoj republici, kako ju je narisao, podosta je mučna.

Kroz program su veselo vodili i zabavljali prisutne već spomenuti novinari Petar i Željko koji su, uz ostalo, dijelili tri prva broja „Hercegovačkog dnevnika“ i pozivali Livanjake na pretplatu. O drugim vidovima suradnje s općinom i o načinu pomaganja kulturnih pothvata u Livnu, govorio je dr. Jolić. Zagovarao je „Dauerauftrag“ na banci za kulturu Livna. To je lijepo, jer „kulture nikada previše“, kao ni novaca. Spomenuo je da broj Hrvata u općini Livno nije opao u deset posljednjih godina. Općina broji nešto malo manje od 40 000 stanovnika. Hrvata je oko 28 000, Muslimana oko 6 000, a Srba oko tri tisuće.

Nakon radnog dijela programa „Livanjske večeri“ odjeknula je pjesma (i folklor) koja potraja do ranih sati. **fra Ignacije V.**

Dr. fra Bono Vrdoljak

HANAU

Objedinjeno slavlje

Na dan svečanog vjenčanja Marije s Josipom Lujčić, a bilo je to ravno na Božić, 25.12.90., bila je naša misija Hanau „bogati-ja“ zapravo za dva kršćanska-vjernička slavlja. Naime, u obitelji Lujčić, porijeklom iz naše dične Bosne, župa Sasina, tu nedaleko od Sanskog Mosta, uz **crkveno vjenčanje** mladog bračnog para slavio se – kakva li ču-da i koincidencije? – također **srebrni pir**, to znači 25 godina braka, Josipovih roditelja Anice i Slavka Lujčić.

Razlog da se zavijore čak dva hrvatska barjaka. Tako je zapravo i bilo. Hrvatska zajednica u Hanau „stara“ već 17 godina ne pamti takve svečanosti i takvoga slavlja. Povorka zakićenih automobila, u svečanom mimohodu gradom, izazivala je pažnju brojnih prolaznika. Na čelu i začelju oduže kolone zakićenih automobila u svečanom mimohodu gradom, vijorili su se originalni hrvatski barjaci u crven-bijelo-plavoj boji (hrvatska trobojica), prvi puta nakon pada jed-noumlja bez komunističkih obilježja, zakonito, bez povlačenja pitanja odgovornosti. Javno očitovanje da je i ovdje u **Iseljeništvu** doprla konačno demokracija i više slobode u opredijeljenjima. Posebno u ovog našeg svi-

jeta iz Bosne trebaju pasti maske i okovi sa-petosti, najdublji tragovi drame neopredijeljenosti i nesigurnosti u hrvatskom sa-moopredijeljenju.

Bilježimo rado takva slavlja. Prvo, jer su ri-jetka u našoj misiji, tek par njih u nekoliko zadnjih godina. Drugo, jer nas učvršćuju u samosvijesti, doprinose istinskoj afirmaciji vrijednosti našeg narodnog bića i ovri-jeđenju izvornih narodnih hrvatskih običa-ja, svega što tvori našu istinsku hrvatsku svi-jest, naše hrvatsko narodno biće.

Mladi par savjesno je obavio pripremu za vjenčanje. Nijedna ih pouka nije mimoišla. Dali su dojam uzornog para, jer su i prije sklapanja braka, redovito dolazili na nedjeljne sv. Mise. A tako i nastavljaju. Marljivo prate vjerski tisak, suosjećaju sa zbivanjima u domovini, žudno upijaju svaku riječ koja može doprinijeti rastu i rascvatu njihova bračnog saveza. S njima je naša misijska za-jednica dobila jedan pravi, čestiti, kršćanski bračni par. Sigurno će i za njih biti odlučuju-ći primjer roditelja, koji su u istom činu, istoga dana, imali sreću slaviti svojih 25 go-dina uspješnoga braka. Oni sada zahvaljuju Bogu za petersko zdrave, dobre djece. Ponosni su na njih. Dok drugi roditelji zdvajaju, njih nikada nije vidjeti utučene ili žalosne. Otvo-reni su životu, a i djeca im rastu u odanosti

Mladenci Marija i Josip Lujčić sa svojim misiona-rom fra Marijanom Kovačem. Foto: M. Kovač

Bogu i Crkvi, te optimizmu da hrvatski na-rod ima (a to se vidi i kroz njih) svoju per-spektivu, svoju budućnost. Zakletve vjerno-sti koju si mladi dadoše, a stari obnoviše, nikada ne pogaziše. Čestitamo! **M.K.**

I ti, Rajno, svijetu reci...

Na svetkovinu Tijela i Krvi Gospodnje, 30. svibnja ove godine, organizirao je Ogranak HDZ-a iz Frankfurta **proslavu hrvatske dr-žavnosti** na velikom motornom brodu „Ger-mania“. Na to trokatno plovilo ukrcao se, spomenutog dana, oko 800 Hrvata iz rajnsko-majnskog područja u wiesbadenskoj luci Biebrich. Bila je to radosna i raspjevana plo-vidba hrvatskog naroda „u malom“, Crkve „u malom“. „Vater Rhein“, europska žila ku-cavica, bio je zamoljen, odmah na početku, da cijelom svijetu, a prvenstveno Nijemci-ma kaže, „da svoj narod Hrvat ljubi“. I čuli su naši njemački gosotdavci, u tisućama, tu svojevrstu ispovijest privrženosti hrvatskog roda svojoj Domovini. Mahali su, u to

divno sunčano popodne, hrvatskim „putni-cima“ na „Germaniji“, pljeskali i pozdravljali njih i svoj brod ukrašen trobojnicama s hr-vatskim povijesnim grbom. Do jučer neza-misliva slika, danas stvarnost! I, pišemo to zbog skeptika, koji kažu da se ništa nije pro-mijenilo? Možda u njihovim glavama nije došlo do promjene, ali ona je vidljiva, s obzi-rom na hrvatsku zbilju, ne samo u „Lijepoj našoj“!

I dok je „Germania“ plovila Rajnom nizvod-no, odjekivala je pjesma domoljubna i pjes-ma zabavna s mikrofona za kojima je bio Duško Lokin i Višnja Prša, u pratnji razigranih glazbala „Hrvatskih vitezova“. Dojam kakav se samo poželjeti može! Nezaboravan i potresan, ne samo za Hrvate na brodu, nego i za njemačke izletnike s obiju rajnskih

obala. A ozvučenje, ta nevolja na svim na-šim skupovima, izvrsno!

U Bacharach, cilju plovitbe, do koje se došlo nakon dvosatne vožnje i razgleda-vanja prekrasnog rajnskog kraljika s broj-nim naseljima i starim dvorcima, stanka, pauza. I na kopnu opet pjesma, pjesma na-rodna, iz srca hrvatskih putnika, na veliku radost prirajnskih žitelja.

Na povratku najprije euharistijsko slavlje, u „aranžmanu“ frankfurtskog misionara fra Draška Teklića. Predvodi ga, sa svojim su-bratom, fra Ignacije Vugdelija. On i propovi-jeda. Govori o Crkvi, koja uz svoju prvenst-venu obvezu naviještanja Evanđelja, neu-strashiivo brani osnovna ljuska prava svakoga pojedinca i svakoga, pa i hrvatskog naroda. Narod netremice sluša, upija svaku riječ, iako rajnski valovi, prouzročeni prolaskom glisera, na momente valjaju „Germanijom“.

A potom izvrsno predavanje o državnosti hrvatskog naroda koje izreče predsjednik Frankfurtskog ogranka HDZ-a, dr. Stanislav Janović, hrvatski Bokelj. Zna čovjek hrvatsku povijest, ali pozna i aktualnu situaciju, stanje, u kojem živi hrvatski čovjek naših dana i njegova voljena Hrvatska. Dokazao je to i u vrlo živom i konstruktivnoj diskusiji koja je uslijedila poslije njegova izlaganja. Svaka mu čast!

Tako u obogaćujućem ozračju završi, nakon višesatne vožnje, proslava dana hrvatske dr-žavnosti. Upitamo se, onako za sebe, ne bi li događajna trebala biti zajedničkija, obje-dinjena. **fra Ignacije V.**

Motorni brod „Germania“ bio je 30.5. koncertna dvorana, crkva i mjesto radosnog susretanja.

AUGSBURG

Živa misijska aktivnost u znaku tuge

Teško je danas u ovim tmurnim danima kada su se nadvili crni oblaci nad Hrvatskom biti Hrvat, jer bi malo koji narod s toliko strpljivosti i discipline podnosio tolike nepravde koje mu se nanose na njegovu vlastitom tlu. Još teže je nama vani, koji daleko od Domovine moramo obavljati svoje svakodnevne dužnosti, kao da se doma ništa ne događa, a živci napeti do granica izdržljivosti.

K tomu smo još hendikepirani što se s nestrpljivošću očekivane vijesti mogu čuti tek u večernjim satima da bismo onda do duboko u noć ostali uz radio-prijemnike. Često ni telefon ne koristi jer se teško dobiva veza s Domovinom.

Pod dojmom tih događaja žive i Hrvati u bavarskom gradu Augsburgu i okolici. Hrvatska katolička misija koja već 21 godinu okuplja Hrvate i sada je centralno mjesto okupljanja, a u ovim zadnjim sudbonosnim mjesecima bilježimo posebno živu aktivnost.

Već par mjeseci priličan broj vjernika okuplja se svakog utorka na **moljenje krunice i slavljenje sv. Mise za mir** u Domovini i svijetu.

28. travnja je misijska je zajednica slavila **prvu sv. pričest**. Iako je poznato da su mnoga hrvatska djeca primila prvu sv. pričest u brojnim njemačkim župama, toga dana je u crkvi St. Moritz po prvi puta pristupilo stolu Gospodnjem 15 prvopričesnika. Nakon svečane Mise tiha slavlja su se nastavila u obitelji-ma prvopričesnika.

Istoga dana bili su i izbori za **Vijeće stranaca** grada Augsburga. Hrvatska katolička misija je predložila jednu listu kandidata s koje su u Vijeće stranaca izabrana četiri kandidata i

to: gospodin Niko Marjanović, gospodin Mato Knez, gospođa Anđelka Mijić i gospodin Ivo Mikulić. Čestitamo. Za usporedbu: od 5 „Jugoslavena“ koji su kandidirali na međunarodnoj sindikalnoj listi nije nitko izabran.

Nakon tragične **pogibije hrvatskih redarstvenika** par stotina Hrvatica i Hrvata prošlo je u nedjelju 5. svibnja, u organizaciji mjesnog odbora HDZ-a, nakon sv. Mise u tihom mimohodu centrom Augsburga s upaljenim svijećama, hrvatskim trobojnicama i brojnim transparentima. Bio je to tužni tihi prosvjed protiv ludosti bezumnika kojima ništa nije sveto pa ni ljudski život. Razišli smo se tiho u nadi da će nevino prolivena krv biti zalag nove slobode i demokracije.

Na blagdan Kristova Uzašašća, 9. svibnja, **hodočastili** smo u mlado ali sve posjećenije bavarsko Gospino svetište Maria Vesperbild kod Ziemetshausena, 35 kilometara jugozapadno od Augsburga. Skupilo nas se preko četiri stotine. Misno slavlje je predvodio prošlogodišnji mladomisnik fra Franjo Vidović uz asistenciju fra Mirka Bagarića i fra Rade Vukšića, dok je voditelj misije fra Stanko Banožić dirigirao misijskim zborom. Zatim je uslijedio blagoslov vozila i putnika. Nakon tjelesne okrepe i odmora, ovaj put bez uobičajene pjesme i veselice, hodočašće smo završili moleći krunicu i pjevajući Gospine pjesme pred Gospinim likom u špilji podno drevnih stabala. Valja napomenuti da su nekolicina hrabrih, po tko zna koji put, hodočastili pješice. Centralna misao i tema svih molitava i nagovora bila je opet: mir u dragoj nam Domovini.

Budući se na drugu nedjelju svibnja slavi **Majčin dan**, planirali smo ga svečano proslaviti 11. svibnja. Djeca su se marljivo pripremala dati hvalu tjelesnim majkama kao i nebeskoj Majci i majci Domovini. Međutim, mišljenje naših misionara fra Stanka i fra

Mirka da se ta svečanost otkaže s razumijevanjem je prihvatila cijela zajednica. Ta zar smo se mogli veseliti, pjevati i plesati dok nam majka Domovina krvari i dok hrvatske majke plaču nad grobovima svojih sinova. Umjesto slavlja toga se dana okupilo 185 duša u misiji na Misu zadušnicu za poginule redarstvenike. Mnogo oko je prosuzilo dok su u molitvi vjernika čitana imena poginulih.

Svoje majke ipak nismo zaboravili. U nedjelju 12. svibnja, na koncu sv. Mise, u crkvi smo iz usta djece čuli par krasnoslova a mali i veliki zbor je otpjevali su par pjesama. Cijela je crkva prihvatila „Ujački“ pripjev:

Neka Bog te čuva, Croatia mati,
neka tebe i nas Božja rukia prati.
Svojom blagom rukom nek te Gospa zlati,
ti si ka' i ona, naša druga Mati.

Naočigled sve veće gospodarske krize i iz dana u dan većeg broja siromaha, misija je u dogovoru s njemačkom dobrotvornom organizacijom „Malteser Hilfsdienst“ organizirala akciju prikupljanja odjeće i obuće i materijalnih sredstava za nabavku hrane. Kada akcija bude završena „Malteser“ će to svojim vozilima prebaciti u Caritas u Zagreb.

Divan je taj naš hrvatski čovjek koji zna dijeliti radost i bol, kao i komad kruha (ta tko zna po koji puta smo u ovih 21 godinu skupljali za razne dobrotvorne svrhe). I neka se ne misli da u Njemačkoj teče med i mlijeko i da naš čovjek pliva u izobilju. Sve je to stečeno žuljavim rukama u znoju lica. I ne daju samo oni koji imaju nego i samohrane majke i udovice koje otkidaju od svojih usta i dijele s braćom u nevolji.

Valja napomenuti da je većina Hrvata u Augsburgu iz Herceg-Bosne i da je akcija zamišljena kao pomoć svim Hrvatima, dakle i onima izvan Republike Hrvatske, posebno pak Hrvatima u Herceg-Bosni i Janjevu.

Niko Radat

SINGEN

Druženje ministranata

Tri dana su ministranti iz Hrvatske katoličke misije Sindelfingen bili gosti misije Singen. Došli su u petak a ostali do nedjelje 2. lipnja ove godine. U veselom druženju proveli su lijepo vrijeme. Zajednički izleti na otok cvijeća Mainau bio im je prava atrakcija, a posjet brdu majmuna / Affenberg / rijetka zгода vidjeti „svijet“ majmuna. S. Anđelka i vozač Jure bili su zadovoljni ponašanjem i vladanjem svih ministranata. Svečanom sv. Misom s vjernicima misije Singen rastali su se i pošli prema svojoj kući, a domaćinima-osta ugodno sjećanje i želja da bude ovakvih susreta što više. Vjerujem da su upamtili ulogu i značenje koji imaju. Misionar im je rekao: „Kao što predsjednici, državni, biskupi i kardinali, papa i drugi poznati i odgovorni ljudi imaju svoje savjetnike, pisare, pomagače i suradnike, tako isto i vaši svećenici imaju vas, svoje suradnike, prijatelje i

služitelje oko Kristova oltara. I jedni i drugi obave puno posla za koji se u javnosti i ne zna, ali se cijeni; tako i vi, u malim zadaćama

i dužnostima ste oni koji pomažete da sva služba Božja bude ljepša, dostojanstvenija i složnija“.

V. Ereš

Sindelfingenski i singenski ministranti na otoku cvijeća Mainau

HEUSENSTAMM/OFFENBACH

Svi smo mi za našu samostalnu Hrvatsku!

Upravo je tim riječima Ivana Ivišića, predsjednika Društva hrvatskih ugostitelja rajnsko-majnskog područja, započela **proslava hrvatske državnosti**. Održana je u Heusenstammu kraj Offenbacha, u prekrasnoj športskoj dvorani „Martinsee“, pri kojoj ugostiteljski objekt vodi Sinjanin Bože Vuko, 29. svibnja 1991. godine. Na slavlje je došlo oko 900 Hrvata. Neprijatelji demokracije i evropske civilizacije nastojali su anonimnim dojavama o „podmetnutoj bombi“ razbiti taj veličanstveni skup, ali nisu uspjeli. Okupljeni su, iza kako su čuli za te bijedne pritiske, bili još glasniji u ispoljavanju svoje privrženosti demokratskoj i neovisnoj domovini Hrvatskoj. Danas je jako teško prestrašiti Hrvate! Svi to ne znaju!

Samo slavlje, koje je organiziralo spomenu-to Društvo, započelo je svetom Misom koju je predvodio nadušobrižnik o. B. Dukić. Pozdravne riječi, odmah na početku, uputio je nazočnima i fra Josip Klarić, voditelj naše misije u Offenbachu. Misa je bila lijepa, a predsjedatelj je govorio o kršćanskom shvaćanju suvereniteta. Nemali broj vjernika pristupio je pričesnom stolu na euharistiji svetkovine Tijela i Krvi Gospodnje, a za skladno vođenje misnog pjevanja pobrinule su se spretne i neumorne franjevke iz Frankfurta i Offenbacha.

Poslije Mise pozdravi predsjednika Društva ugostitelja I. Ivišića, Ilije Drežnjaka (on je puno doprinio ustanovljenju društva), dr. Janovića, Stjepana Kovača i F. Waltera, uglednog FDP-ovca u Offenbachu. Potom je

Višnja Prša i Duško Lokin (u sredini) s obitelji ugostitelja Ante Vulića

fra Ignacije Vugdelija održao kraće predavanje o hrvatskom suverenu i velikom posljednjem hrvatskom kralju Dmitru Zvonimiru. Cijelo predavanje „začinjao je“ stihovima poznatoga hrvatskog pjesnika Vladimira Nazora i pisanom riječi najvećega hrvatskog kipara Ivana Meštrovića. Kroz taj dio programa uživiljeno je vodio g. Julije Udovičić, ugostitelj iz Offenbacha.

Nakon predavanja na pozornici su uzeli riječ estradni umjetnici Duško Lokin iz Pakoštana, Višnja Prša iz Zagorja i sastav „Hrvatskih vitezova“ iz Zagreba. Pjevali su stare hrvatske domoljubne pjesme, ali i pjesme festivalske i zabavne. Narod je bio oduševljen. Pjevao je s njima i plesao kao u najradosnijim trenucima svoga života. To radosno, raspevano i razigrano raspoloženje potraja-

lo je sve do kasnih jutarnjih sati. Puni pogodak!

Svi su bili zadovoljni, a posebice Društvo hrvatskih ugostitelja. Ono je, spomenimo i to, od svog osnutka u svibnju prošle godine, sabralo za gospodarske i ine potrebe Republike Hrvatske **više od 400.000,- DM**. Od toga su za bolnicu „Rebro“ u Zagrebu darovali 37.000,- DM, za hrvatsko gospodarstvo 231.300,- DM, za pok. Josipa Jovića 6.000,- DM, za nabavku automobila hitne pomoći u Sinju (u tom su sudjelovali samo sinjski članovi društva!) preko 60.000,- DM. Svaka im čast!

I ova uspješna priredba potvrđuje svu dinamičnost i hrvatsko suosjećanje svih članova Društva ugostitelja. Hvala im!

fra Ignacije V.

GIESSEN

Majčin dan i Dan državnosti - zajedno

Hrvatska misija iz Giessena proslavila je dan posvećen majkama i dan državnosti majke Hrvatske u isti dan, 2. lipnja 1991. godine. Propovijed koju je izrekao urednik „Žive zajednice“ fra Ignacije bila je posvećena ne samo tjelesnoj majci nego i majci Domovini i majci Crkvi. Potom se u prostorijama misije našlo sedamdesetak giessenskih Hrvata kojima je ukratko o dujoj hrvatskoj povijesti govorio fra Ignacije. Ljudi su vrlo pažljivo slušali izvještaj o velikim događajima, imenima, mjestima i nadnevcima iz života hrvatskog naroda. I u diskusiju su se uključili, i to vrlo aktivno. Predstavници HKDS-a govorili su nakon toga o svojoj stranci, njezinim ciljevima, uspjesima i očekivanjima. Najviše vremena bilo je utrošeno u razgovore o aktualnoj situaciji u Hrvatskoj i o načinima kako pomoći mladoj demokraciji da se odupre prijetnjama i pritiscima koje joj dolaze od boljševičkih i velikosrpskih elemenata. Marljivi i poduzetni članovi HKDS-a iz Frankfurta ponudili su nazočni-

ma lijepe i sadržajne hrvatske knjige te različite zvučne i video-kasete, a fra Mila Lapić te njegova „desna ruka“ g. Mato Valjan i vrijedne domaćice počastile sve sudionike pićem i izvršnim kolačima, kojih u posljednje vrijeme, izgleda, ni nema bez svetoga kockastog znaka.

Poslije predavanja - kolač, i to domaći. Lijevo je fra Milan Lapić, misionar u Giessenu.

Svi su sudionici toga dvostrukog slavlja mišljenja da je to bilo jedno vrlo lijepo i u svakom pogledu korisno popodne. Uvjereni smo da će se, u dogledno vrijeme, i ponoviti kako bi se vjernici te naše vrlo prostrane misije još više povezali, organizirali i pomogli svojoj Hrvatskoj.

Iv.

BIRNAU

25 tisuća Hrvata katolika na Marijinu hodočašću

Na zadnju nedjelju mjeseca svibnja svake godine okupljaju se Hrvati katolici na svoje tradicionalno hodočašće Majci Božjoj u Birnau na Bodenskom jezeru u Njemačkoj. Tako je bilo i ove godine. I to po 19. put.

U ranim jutarnjim satima pristizale su kolone automobila sa svih strana Njemačke, Švicarske, Austrije i Francuske. Auto za autom. Ogromna livada i parkiralište oko crkve bili su puni za malo vremena. Ogromni šator polako se punio a mjesto oko oltara ukrašeno divnim cvijećem, a iznad glava lijepi i simbolični natpis: **Uvijek vjerni Bogu, Gospi, Crkvi i Domovini.** Policija u suradnji s vjernicima Hrvatske katoličke misije Singen uspješno usmjerava nepreglednu kolonu automobila na parkiralište (nabrojili su ih toga dana preko 10 000/) na obližnjoj livadi. Nebo natmureno, ali srca i duša vedri.

Započinje sv. Misa koji predvodi mons. Ivo Gugić, biskup kotorski, a oko njega hrvatski svećenici iz nadbiskupije Freiburg i svećenici iz drugih okolnih biskupija. Uz pozdrav biskupu, domaćinu o. Prioru, čuvaru svetišta u Birnau i narodu zaželio je domaćin fra Vlado E. ugodan boravak kod Majke Božje u Birnau. Istakao je: U ovim momentima neizvjesnosti, straha i nade došli smo ovamo k našoj, Majci za mir, potporu, snagu i utjehu za budućnost nas samih i naše Domovine Hrvatske. Neka Bog provodi naše želje i čuje naše molitve i neka ih okrene u ispunjenje. Neka je pozdravljen svaki čovjek dobre volje koji želi istinski mir, ljubav i dostojanstvo čovjeka i njegova uvjerenja. Budimo danas ovdje kao jedna zajednica prijatelja, kao jedna obitelj i kao jedna Crkva, i to **Hrvatska...**

U iskrenom pozdravu domaćina o. Priora - „Bog i Hrvati“, odjeknuo je spontani aplauz i želja da zbilja Bog bude uz Hrvate u teškim momentima njihovih nastojanja.

Mons. Ivo Gugić s neskrivenim uzbuđenjem započinje svetu službu Božju. Pozdravlja sve prisutne sa svih strana pridošle. Moli da budemo „jedno srce i jedna duša“. U svojoj jezgrovitoj propovijedi istakao je nekoliko misli. „Živjeti u tuđini, ne znači živjeti otuđeno nego u mislima sa svojom Crkvom, svojim rodnim ognjištem biti uvi-

Tomislav Ivčić i fra Vladimir Ereš ispred neizbrojivog mnoštva na ovogodišnjem hodočašću u Birnau.
Foto: Fritjof Schulz-Friese

jek povezan i sjedinjen. Nije naša uzajamna povezanost u vjeri i narodu 'od jučer'. Trinaest stoljeća smo Crkva u Hrvata, Crkva Isusa Krista, ukorijenjena u povijest naroda i Crkve. Gdje god živjeli, svugdje živimo svoju vjeru i po svojoj vjeri. Neka nas ni život ovdje u tuđini ne rastavi od korijena, od stabla kojem pripadamo. Čuvajmo svoju kulturu i svoje običaje, negujmo svoj jezik i živimo povezani s Bogom u sv. Misi i družimo se zajednički u svim vidovima našega života...“, neke su od misli našega kotorskog biskupa.

Narod je pozorno pratio riječi, skladno u pjesmi sudjelovao i pobožno na zavi-ve odgovarao. Na koncu sv. Mise blagoslovljene su mnoge zastave koje će krasiti mnoge hrvatske ustanove diljem Zapada. Misionar je zahvalio mnogima koji su doprinijeli da ovaj dan, unatoč kiši, bude neobično lijep i doživljen. Među uglednim gostima bili su i predstavnici **Croatia Airlines-a** iz Zagreba (gosp. Jure Kapetanović), a „Croatia“ je darovala besplatnu kartu našem biskupu do Birnau i nazad. Hvala im. Među gostima bio je i gosp. Zdenko Barač, predstavnik Hrvatskog ureda iz Stuttgarta i Privredne banke Zagreb.

Bilo je još mnogo drugih gostiju hrvatske Crkve i Države te njemačkih zajednica i vjernika.

Nakon kratkog predaha uz jelo za o. biskupa, misionare, časne sestre, misijske

i socijalne radnike nastavljen je popodnevni program. Najprije su nastupili folkloristi iz Hrvatskog doma iz Konstanz te folkloristi iz Hrv. kat. misije Villingen, a onda je za daljnji tijek događanja bio zadužen Tomislav Ivčić, Marina i grupa „5 AS“ iz Čakovca. Uz religiozne, domovinske i zabavne melodije bili smo s njima u društvu do 18 sati. Bio je Tomo, kao i uvijek, na visini svoga renomea, a u očima vjernika poznat je on i iz onih vremena kad se bilo teško priznavati vjernikom i Hrvatom. Zato ništa novo, nego nastavi dalje, Tomo! Gosp. Kapetanović je dao kratki osvrt o avionskoj nacionalnoj kompaniji i kako se uključiti u njen napredak, na što je bio burno pozdravljen i podržan.

Na koncu završni program: poruka Domovinske Crkve iseljenoj Hrvatskoj Crkvi, blagoslov vozila i naroda te razilazak. O. biskup je toplim riječima svima zahvalio, a misionar poželio sretan put i do viđenja dogodine opet u Birnau, i to 20. put s kard. Kuharićem, ako Bog da!

I na kraju, čitatelju, možda ne vjeruješ ovolikom mnoštvu? Policija, pedantna i točna, izbrojila je preko deset tisuća vozila i mnoštvo procijenila na preko 25 tisuća Hrvata. Vaš dopisnik i misionar kaže: Da, bilo je zbilja toliko Hrvata, ali katolika, manje/ jer nekima je glavni ja šetnja, sjedenje uz auto, gril ili piće nego sv. Misa) Policija je sigurno u pravu.

V. Ereš

WAIBLINGEN

Od srca srcu

U Hrvatskoj katoličkoj misiji Waiblingen svečano je proslavljen Majčin dan na drugu nedjelju svibnja, 12. 5. Slavlje je započelo sv. Misom koju je predvodio fra Josip Lucić. On je svoju propovijed posvetio Majci Mariji, a u znak zahvalnosti našoj nebeskoj Majci dvije djevojke u bjelini položile su na njen oltar krasan cvijet. Poslije svete Mise - agape, zajednički ručak u dvorani ispod Crkve - kao u doba prvih kršćana.

U ovogodišnje slavlje Majčina dana bila su uključena sva djeca iz naših hrvatskih škola. Pozornica svečano okićena crvenim i žutim, malim i velikim srcima, a u sredini natpis: „Od srca srcu“. Za bogat kulturni program pobrinule su se vrijedne učiteljice gđa Barbara Gorišek i gđa Nada Eremut. Velika i mala djeca recitala su pjesme naših poznatih hrvatskih pjesnika, pjevala i plesala hrvatska kola. Kratki poučni igrokaz izmamio je po koju suzu na licima majki. Među posjetiteljima bili su i ugledni gosti kao gđa Dragica Mršić, koordinator hrvatskih škola u Njemačkoj te potpredsjednik grada Waiblingena gosp. Wössner, čije je prisustvo od velikog značenja, jer je upravo on u samom početku bio protiv dodjele prostorija hrvatskoj školi u Waiblingenu. Svojim dolaskom uzveličao je naše slavlje, održao kratki pozdravni govor zaželjevši da se nastava i dalje odvija u miru (on se bojao da će i ovdje doći do sukoba između Hrvata i Srba). Njegov strah, bar do sada, bio je neopravdan. Škole naime funkcioniraju izvrsno, djeca i roditelji su zadovoljni, a kad bi se još riješili neki problemi

Nastup mladih iz hrvatske škole „Ivana Brlić-Mažuranić“ na Majčinu danu u Waiblingenu

oko financiranja učitelja, moglo bi se reći da je sve odlično.

Tog dana Hrvatska škola u kotaru Rems-Murr dobila je ime „Ivana Brlić-Mažuranić“.

Nasutpila su i dva novoosnovana vokalno-instrumentalna sastava naše misije - jedan pod ravnanjem prof. A. Klinca, a drugi samostalno. Taj je poslije domoljubnih pjesama svirao i zabavne pjesme za ples. Šest mladića, koji još nisu izabrali ime svom sastavu, započeli su svirati u mjesecu siječnju ove godine te upornim trudom postigli zavidne rezultate. Svi, a posebno mladi, bili su oduševljeni. U našim se dakle misijama krije mnogo mladih talenata.

Iako su lica posjetitelja ovog slavlja bila nasmijana iz njih je zračila tuga zbog teške situacije u Domovini. Misleći na majke i su-pruge postradalih hrvatskih redarstvenika, koji su svoje mlade živote položili na oltar zajedničke nam Domovine, molili smo za njih, te skupili za obitelji poginulih i ranjenih, te za obitelj makedonskog vojnika Saška G. 5.300,- DM. Akciju prikupljanja pomoći nastavljamo do 2. lipnja. Jasno nam je da majkama novcem ne možemo nadoknaditi gubitak voljenih sinova, ali neka bar znaju da Hrvati izvan Domovine suosjećaju s njima, da mole za sve koji na bilo koji način stradavaju, strahuju, bježe sa svojih ognjišta. Neka nam dragi Bog svima pomogne!

Stanka Vidačković

Obiteljski seminar u Mainzu

Gutljaj duhovnog osvježenja

Samo dva mjeseca su prošla od misija koje su trajale punih osam dana, a misija Mainz svojim je župljanima ponudila novi gutljaj duhovnog osvježenja. Naime, od 9.-12. svibnja o. g., organiziran je obiteljski seminar koji je vodio p. Jure Bosančić, svećenik-i-susovac, koji se skoro 20 godina bavi ovim vidom apostolata. Seminar se održavao u misijskim prostorijama koje su, kao i uvijek, bile pune. Doista, bijaše to jedno dobrodošlo osvježenje za mozak i dušu u ovo vrijeme dok tragični događaji u domovini zaokupljaju pažnju hrvatskih iseljenika.

Seminar je počimao polsatnim čakulanjem uz kavu i kolače koje su marljive domaćice tako obilato donijele prvog dana, da smo se svi gostili tijekom cijelog seminara. Da se prije samog seminara barem na tren iskopčamo od crnih slutnji koje su se nadvile nad lijepu nam Domovinu, pobrinuo se prvak hrvatske drame i filma g. Fabijan Šovagović.

U lepezi likova koje je ponudio publici svakom je izmamio smijeh na licu i crvenilo na dlanovima.

Vjerujem da voditelj seminaru nije bilo lako uzeti riječ poslije ovakvog majstora riječi i pokreta, no taj gorštak umiljata izraza i tople riječi brzo je uzeo konce u svoje ruke i „natjerao“ publiku da ga svih 90 minuta pozorno prati i prihvati. A tako je bilo kroz cijelo vrijeme seminara. Da naš narod želi zdravu obitelj, zdravu župsku zajednicu i ujedinjenu veliku obitelj-Domovinu, pokazali su svojim novčanim prilozima. Samo za vrijeme održavanja seminara prikupili su novčanu pomoć za Domovinu u iznosu od 33.070,- DM, koje je župnik osobno odnio u Zagreb. Seminar je trebao završiti proslavom Majčina dana s Tomislavom Ivčićem, ali kako sada „nije vrime od pivanja“, odrecitirano je i otpjevano samo nekoliko rodoljubnih pjesama. Naši najmlađi školarci predstavili su se s par naučenih folklornih koračica, a potom je p. Jure održao predavanje. Jest da najmlađi nisu bili u toku tog zbivanja, no predavač je svoju „minutažu“ ispunio, „jer su glave okrenute prema meni i vidim da me prate“ - izgovori na kraju. Na koncu su sve majke dobile po ružu i Evanđelje, dar župnika i časne sestre, uz duboko uvjerenje da ćemo mi, a ne tenkovske gusjenice orati naše ledine i svim plućima pjevati: „O lijepa, o draga, o slatka... Domovino.“

Stanko

Molitveni skup za mir

U srijedu 22. svibnja ove godine održan je u glavnom njemačkom gradu Bonnu, na inicijativu hrvatskog svećenika-župnika u bonnskoj župi Sv. Ivana i Petra, vlč. dr. Franje Basića, molitveni skup hrvatskih svećenika i redovnica koji rade u Njemačkoj. Sudionici, njih stotinjak, molili su za mir, pravdu i slobodu u Hrvatskoj. Euharistijsko je slavlje predvodio mon. R. Amann, referent za pastoral stranaca u Njemačkoj, a propovijedao je - hrvatski i njemački - dr. Petar Čalić. Na Misi je bio i zastupnik u njemačkom parlamentu H. Koschky koji je obećao da će u toj visokoj kući zastupati hrvatsku pravednu stvar. Pozdravnu riječ skupu uputio je i predsjednik Njemačke biskupske konferencije dr. Karl Lehmann, mainzski biskup. Biskup Lehmann, između ostalog, poručio: „Kao predsjednik Njemačke biskupske konferencije prenosim vam pozdrave njemačkih katolika. U ovom času osjeća se zajednica Crkve u Njemačkoj povezana u molitvi s vama i sa svim vašim sunarodnjacima u Hrvatskoj i izvan nje.“

„Blaženi mirotvorci, oni će se sinovi Božji zvati“
(Isus)

AACHEN

Domišljato pomaganje potrebnima

Na proslavu punoljetnosti mladog člana naše misije, **Marka Božića**, sina Marijanova i Katina, došlo je 25 osoba.

Slavlje je bilo u subotu 7. travnja ove godine.

Nisu se svi odazvali, tako da se i u ovom slučaju ponovio novozavjetni prizor: „Mnogo zvanih, malo odabranih.“

Slavljenik je slavio ulazak među punoljetne građane naše aachenske misije i našega hrvatskog naroda. S obzirom na svoje vrline ozbiljnosti i osjećaja suodgovornosti, mogao je on to slaviti i sa šesnaest. Kada bi vjeroučenici na satu vjeronauka postali malo glasnjiji, Marko bi ih ukorio: „Umirite se, sram vas bilo! Kateheta se trudi da nas što bolje upozna s našom vjerom, a vi ne slušate.“

I pozivnica našeg slavljenika bila je u njegovu stilu: umjesto darova molio je za pomoć našima u Domovini.

Bila je to nezaboravna večer. Gosti su bili divno ugošćeni. Ugođaj na visini.

Ovo slavlje posebno je obogatio jedan Musliman, koji se nalazio u mjesecu posta Ramazan, te nije htio ni jesti ni piti dok nije pao akšam (prvi sumrak).

Jedan od nas Hrvata katolika bio je s njim solidaran, te je i on čekao akšam, kako brat Musliman ne bi sam za stolom blagovao.

Bože moj, lijepe li solidarnosti, pomislio sam.

Začin slavlju dao je sam mladi slavljenik koji je zavidnim znanjem hrvatskog jezika, što nije slučaj s mnogim našim mladima rođenima u tuđini, održao ovaj mali govor: „Dragi gosti, od srca vam hvala što ste se odazvali

Slavljenik
Marko Božić
s majkom
Katom

mom pozivu da skupa sa mnom proslavite i mene prevedete preko praga koji dijeli bezbrižno i neodgovorno djetinjstvo od suodgovornosti i ozbiljnosti životne. Hvala Vam što ste dali svoje priloge za 'Treći svijet', koji je sada i u našoj Lijepoj. Posebnu hvalu iskazujem svojim roditeljima. Oni su mi uz Božju milost život poklonili, osamnaest me godina hranili i odgajali. Hvala vam za sve!

Hvala i za ovu večer, do koje bez vas, dragi roditelji, nikad ne bi došlo.“

Poslije govora svjetlucale su se suze u očima slavljenikova oca. Tko bi to rekao: brdo bi s njim razbio. Izvana neprilazan i osoran, a iznutra pun osjećaja i čovještva. Uvijek spreman pomoći!

Gostili smo se bez grižnje savjesti, jer više od troška ove naše gozbe skupili smo za potrebne u Domovini. Za one s kojima je domaćin računao, a nisu došli, nadodao je naš, kako ga Hercegovci od mila zovu, *pratar*. To je, naravno, voditelj naše misije, fra Mato Kljajić. Skupili smo 860,- DM.

Bilo je te večeri dirljivo čuti gosodu Maru Kovačić iz Bergheima koja nam je pričala, kako su njena mala djeca svu svoju „uštedevinu“, džeparac, dala kada se je kod njih skupljalo za siromašne.

Naša HKM Aachen skupila je na zajedničkim ručcima u korizmi i na kolektama u crkvi 7.500,- DM za potrebne.

Josip Sunara, đakon

„Bratska” armija i očuvanje okoliša

Sovjetska „bratska” armija napušta, polako, Istočnu Njemačku (DDR), uz veliku novčanu pomoć Njemačke za gradnju stanova vojnicima povratnici-

ma. I Nijemci sređuju „račune”. Pitaju se što im ostaje od „braće” njihovih De-deerovaca (tako su Nijemce u bivšoj DDR zvali Česi; u zvučnosti riječi sadr-

Hrvatska mladež u Njemačkoj ove je godine (zbog olimpijade) mnogo naučila kako treba čuvati ljudski okoliš.
Foto: Mićo Janković

žan je sav prezir za bivše uzorite sovjetske saveznike, „braću”). A ostaje im puno: **zagađen okoliš**. Neki računaju već da bi trebalo oko 100 milijardi dolara da se očisti okoliš od posljedica zagađenosti sa strane vojske. Mnogo toga je zagađeno, i mnogo toga je vidljivo, ali Nijemci se boje da ima mnogo toga skrivenog, kamufliranog. Moral bratske vojske je „na visini”: krađe, prodaja oružja, dezertiranja... I tako će Njemačka dugo zaudarati real-socijalizmom. Sve je nekako zagađeno: ljudi, ljudski odnosi, zrak, zemlja.

Treba usput napomenuti da zemlje bivšeg Istočnog bloka spadaju u najzagađenije u Europi, a nisu industrijski najrazvijenije niti najnapučenije.

Vjeronaučna olimpijada

Neki se još raduju, a neki od sudionika i tuguju. Ali svi imamo razlog za radost, ne samo sudionici, nego i iseljena Crkva u Hrvata i domovinska, i hrvatski na-

Hrvatskim redarstvenicima u spomen!

Kao što je čitateljima našega lista sigurno poznato, umorila je i unakazila zločinačka četnička ruka, 2. svibnja 1991. godine, u Borovu Selu, na svetom hrvatskom tlu, dvanaest hrvatskih redarstvenika dok su obavljali svoj posao čuvara reda i mira, čuvara zakonitosti u Republici Hrvatskoj. A ubiše ih do zuba naoružani civili, koji mrze svaku demokraciju, posebnu hrvatsku, za koju se plebiscitarno izjasnio hrvatski narod. Mislili su tako prestrašiti hrvatski narod koji nikada nije volio zločinaca, a postigli su potpuno protivan učinak. Ubojice, i onaj dio srpskog naroda koji iza njih stoji, zauvijek su pokopani u dušama svih poštenih građana Republike Hrvatske. Njihova suluda akcija da poplaše hrvatski narod i građane demokratske Hrvatske i da ih proglase ovakvima i onakvima, neće proći. Hrvatski je narod svjestan svoje povijesti i svoje samobitnosti i u tom ga samo utvrđuju ispadi suludih vojvoda i njihovih slugana. Ni Beč ni Pešta, ni Londo ni Pariz, ni Washington ni Moskva, a kamoli Beograd i Vranje, ne mogu odlučivati o budućnosti i suverenosti hrvatskog naroda. To može samo hrvatski narod i njegov demokratski izabrani Sabor. I nitko drugi! Ni sâm Sveti Otac papa!

Ubiše razbojници i Josipa Jovića na Plitvicama, u zemlji hrvatskoj. Ubiše i Franka Lisicu, Bibinjca, u Polači. Strada nedavno u Splitu, u nerazjašnjenim okolnostima, i Saško Goševski. Svu petnaesticu hrvatski narod nosi u svom srcu. A narodno je sjećanje i pamćenje

(nastavak s prednje str.)

rod, jer smo dobili lijepu knjigu „Taj divni Božji svijet“. A sigurno je porasla i svijest o potrebi očuvanja okoliša. Nadati se da se vraća svijest o jedinstvenosti, uvjetovanosti svijeta i života: „taj divni Božji svijet“. Ta svijest izaziva u čovjeku vjerniku strahopoštovanje prema svemu stvorenomu, a kod nevjernika divljenje.

Naša „bratska“ Armija

Dok sam čitao vijest o posljedicama prisutnosti Sovjetske „bratske“ armije u bivšoj DDR, pitao sam se što će nama ostati od srpske „bratske“ Armije. Armija na Plitvicama, na Kupresu... Ten-

dugo. Razbojnicima i „pučacima“ na zemlji Hrvatskoj nema mjesta.

Nad sudbinom hrvatskih umorenih redarstvenika prosuzio je i **Vlado Gotovac**, književnik-filozof, predsjednik Matice hrvatske, stradalnik, robijaš, hrvatski Većeslav Havel, u svom nedavno objavljenom članku „Nekrolog unakaženima“. Evo toga teksta:

Ničim ne smijemo uprljati svoju slobodu. I naša smrt mora biti čista. Veličina Hrvatske uspostavlja se samo istim vrijednostima u miru i u boju.

kovi voze preko malih mostova, uskih cesta i ostavljaju svoje tragove. General Mamula je gradio „kućicu“ na moru gdje je htio; na Poljudu, u starom dijelu grada, Armija je napravila neku zgradinu. Armija kontrolira civile po cestama i ulicama. Tko kontrolira Armiju? Ako se Armija tako odnosi prema ljudima, primjer iz Maribora, kakav je tek odnos prema prirodi.

Armija izvodi vježbe nad gradovima, pa to je nečuveno. Bojim se da su njezine vježbe u prirodi isto tako opasne po ljudski život. O tome se ne govori i ne piše. Možda je „srpska“ Armija bolja od „ruske“?! Dao Bog!

Mato Kljajić

Zoran Grašić (1969)

Antun Gribavac (1961)

Željko Hrala (1968)

Ivica Vučić (1961)

Zdenko Perica (1965)

Janko Čović (1965)

Mladen Šarić (1969)

Luka Crnković (1970)

Stipo Bošnjak

Slijedit ćemo put uskrснуća naših mladića. Njihova unakažena lica, njihova izmrcvarena tijela postat će naša slava.

Domovina je skuplja zbog njihove patnje. Oni joj daju novu cijenu, sami ne tražeći ništa. Naša nova vrijednost njihov je dar.

San protiv podlosti. Mudrost protiv bjesnila. Znanje protiv sljepila. Govor protiv urlanja. Mašta protiv zločina. Dužnost protiv drskosti. Hrabrost protiv strvinarstva. To je ratni raspored između Hrvatske i njezinih neprijatelja.

Uskrснуće obnavlja snagu samo u onima koje čisti. Zato su naši mladići stekli takvu ljudsku moć u nama. Svaki za sebe, svaki u svojoj slobodi, mi biramo slobodnu domovinu. Ne rulja u bijesu, ne val u bezumlju, već osobe što ispunjavaju svoju najvišu dužnost: uspostavljaju svoju slobodu i slobodu svoje zajednice zbog istih vrijednosti i zbog iste veličine. Tako nastaje moderna Hrvatska.

Želeći vječni pokoj u Bogu svim redarstvenicima, izražavamo u ime tisuća čitatelja „Žive zajednice“ svoju kršćansku sućut njihovim obiteljima. Njihova smrt nije bila uzaludna! Njih ni njihovih najmilijih Hrvati neće nikada zaboraviti. Počivali u miru!

IV.

NAŠI POKOJNICI

† Fra Metod dr. Kelava (1913.-1991.)

Dana 2. svibnja o. g. preminuo je u hrvatskom franjevačkom samostanu St. Gabriel u Münchenu dugogodišnji dušobrižnik za Hrvate u Njemačkoj, **fra Metod dr. Kelava**. Ovaj skromni prilog u „Živoj zajednici“ znak je zahvalnog sjećanja na čovjeka koji je svojim svećeničkim i rodoljubnim radom kroz dugi niz godina djelovao na učvršćivanju živog zajedništva među iseljenim Hrvatima.

Pokojnik potječe iz hrvatske kršćanske obitelji u Južnoj Hrvatskoj, iz Gospine Cetinske krajine, koja je Domovini i Franjevačkom redu dala mnogo vrijednih svećenika i vrlih rodoljuba. Rođen je 30. 12. 1913. g. u Hrvacima blizu Sinja. Nakon završene pučke škole pohađa Franjevačku klasičnu gimnaziju u Sinju na kojoj je s uspjehom i maturirao. Studij teologije završava u Makarskoj, a doktorat iz teoloških znanosti postiže u Rimu.

Ratna i poratna zbivanja u Hrvatskoj usmjeruju životni put fra Metoda K. u jednom drugom smjeru. Vihor, naime, ondašnjih neprika u Domovini kao i u Europi nosi ga u daleku Argentinu koja je jedina u ta teška vremena pružala gostoprimstvo hrvatskim izbjeglicama. Doživljava tako sudbinu tolikih tisuća Hrvata: **izvan domovine sniva sne o Hrvatskoj – daleko od nje!** Svojim dušobrižničkim radom i kulturnim djelovanjem daje se svim silama u tuđini na posao kako bi se jednog dana ostvarili snovi, njegovi i tolikih drugih: vratiti se u Hrvatsku, pa makar, evo, i mrtav...

U Argentini ostaje do 1967. godine. Iz tog vremenskog razdoblja vrijedno je spomenuti, čini mi se, od njegova kulturnog djelovanja slijedeće: sa velikim zanosom i uspjehom organizira među našim iseljenicima proslavu dvaju značajnih kulturnih jubileja koji u to vrijeme u Domovini nisu smjeli biti obilježeni na dostojan način iz poznatih nam razloga... Organizira, naime, proslavu 100. obljetnice prve gimnazije s nastavnim hrvatskim jezikom u Dalmaciji (Sinj 1854.-1954.) kao njen negdašnji đak. Osim toga, kao član Kačićeve franjevačke zajednice organizira i proslavu 250. obljetnice rođenja fra Andrije Kačića-Miošića (1704.-1954.). Tim povodom izdaje i spomen-knjigu „**Dva hrvatska jubileja**“.

Uz to, gorljivo podupire i promiče hrvatski tisak među našim ljudima. I ne samo to. Aktivno surađuje i u nekim hrvatskim izbjegličkim listovima i revijama. Jer, znao je on što znači pisana riječ među iseljenim Hrvatima.

Čežnja za Domovinom nagoni fra Metoda u Evropu, bliže Hrvatskoj... Koncem 1967. g. prelazi tako u Njemačku. I već od početka 1968. djeluje kao hrvatski dušobrižnik za Hrvate u Stuttgartu, a potom prelazi u Ludwigsburg gdje osniva novu misiju u kojoj s uspjehom djeluje dugi niz godina. Otišavši

Dr. fra
Metod Kelava

u mirovinu, provodi zadnje dvije godine svoga izbjegličkog života u samostanu Sv. Gabrijela u Münchenu među svojom franjevačkom subraćom. Dolazeći, naime, u München – pred vrata Domovine, čini još jedan korak bliže prema Hrvatskoj u koju je uvijek želio doći.

Predviđajući da mu se životni put primiće kraju, da se odbrojavaju dani, sati..., s punom svijesću spremao se za odlazak i vjernički iščekivao taj trenutak. Ostao je, naime, do konca čovjek molitve i pouzdanja u Božju providnost. Oni koji su ga poznavali znaju dobro kako je kršćanski ušao u svoj Getsemani 23. travnja o. g., kada je bio prebačen u bolnicu. Njegov hod odatle do na Kalvariju trajao je samo tjedan dana. „Sestrica smrt“ došla je neumoljivo grubo, najavljena neizlječivom bolešću pluća i otežanim radom srca u srijedu 2. svibnja.

Želeći ispuniti životnu želju o. fra Metoda, subrača iz njegova samostana sve su poduzela oko sređivanja formalnosti za njegov „odlazak“ u Hrvatsku. Uz ostalo, priređen mu je i dostojan ispraćaj u Domovinu, 6. svibnja, svetom Misom zadušnicom u kojoj je koncelebriralo 17 hrvatskih svećenika uz sudjelovanje časnih sestara i vjernika iz Münchena, Stuttgarta i Ludwigsburga. Bio

je to znak zahvalnosti njegovih prijatelja i znanaca među kojima je Metod godinama promicao domoljublje naglašavajući kako je uz to potrebno i čovjekoljublje i bogoljublje.

Fra Metodova ljubav prema Domovini i dje-latna zauzetost na promicanju rodoljublja među iseljenim Hrvatima okrunjena je, posebno za njega veoma velikom i radosnom činjenicom: još za života, naime, doživio je slom marksističko-lenjinističke ideologije u svijetu i njene prakse u društveno-političkom životu zemalja istočne Europe. Osim toga, i pad komunizma u njegovoj dragoj mu Hrvatskoj te polagan hod hrvatskog Sabora i hrvatske vlade k potpunoj državnosti za koju se cijeloga svog svećeničkog iseljeničkog djelovanja zauzimao od Argentine do Njemačke. I tu društveno-političku promjenu smatrao je on posebnim darom milosne providnosti.

Fra Metodova je životna želja bila doći u Hrvatsku, pa makar i mrtav. I doista, čekajući 23 godine u Njemačkoj – „pred vratima Domovine“ – dolazi u nju nakon 46 godina da otpočinje i da joj povрати što je od nje i baštini, svoje umorno i za nju iscrpljeno tijelo.

Sveta Misa u kojoj je koncelebriralo 75 svećenika uz sudjelovanje velikog broja vjernika bila je u svetištu Gospe Sinjske, u srijedu 8. svibnja o. g. Nakon pogrebnih obreda položen je u franjevačku grobnicu čekajući zajedno s ostalom braćom franjevcima dan uskrsnuća u Gospodinu. Rastajući se od pok. fra Metoda, nazočni su ispjevali „Lijepu našu“ iz poštovanja prema njezinu zaljubljeniku te „Salve Regina“ iz poštovanja prema Marijinu štovatelju i širitelju njezine slave.

Gospodin „kome sve živi“ neka mu bude vječna nagrada na nebesima!

Fra Božo Ančić, München

† Anđeli Vugdelija u spomen

U dalekom Melbourne (Australija) iznenada je, prije godinu dana (29. srpnja 1990.), preminula **Anđela Vugdelija**, kćerka Lovre (Loše) i Ane Vugdelija. Umrla je u cvijetu mladosti, u 12. godini. Pokopana je u rodnom mjestu svoga oca, u Otoku kraj Sinja. Veličanstveni sprovod rasplakao je to cijelo veliko selo, koje je, ne samo u Hrvatskoj, poznato po iznimno velikom broju svećeničkih i redovničkih zvanja.

Na nju misle i njoj se mole: otac Lovre, majka Ana, brat Filip, četiri strica, četiri tete (od toga dvije redovnice) i mnogobrojna rodbina. Za njom, o prvoj obljetnici smrti, tuguju njezini najbliži. Tješi ih kršćanska nada u skori susret s

Anđelom u vječnosti i Isusova riječ: „Pustite malene k meni, njihovo je kraljevstvo nebesko“. Ako je Australija daleko, nebo je blizu!

Anđela Vugdelija, prvopričesnica

† Fra Dominiku dr. Šušnjari in memoriam

U propovijedi na pogrebnoj Misi za fra Dominika Šušnjara, 21. svibnja 1991. godine u Sinju, reče bivši provincijal Provincije Presv. Otkupitelja, dr. fra Šimun Šipić, da je za njegove devetogodišnje uprave umrlo 49 provincijskih članova, među kojima je i velik broj hrvatskih misionara. Sjetimo se samo pok. fra Cira Markoča, fra Mirka Čovića, fra Ambroza Budimira, fra Roka Romca, fra Petra Mandaca, fra Metoda Kelave, a, evo, sada i fra Dominika Šušnjara. Nekim ubrzanim korakom odlaze pioniri naše inozemne pastve, pioniri čuvanja vjerskoga i narodnog identiteta hrvatskih katolika. Ode vlč. Franjo Lodeta, ode vlč. Vilim Cecelja, fra Zlatko Čorić, vlč. Kavjak, vlč. A. Odak. Odoše u vječnost, rekao bi Ivo Vojnović, hrvatski „gospari“, ljudi koji su svoje živote ugradili u temelje iseljene Crkve u Hrvata. Svi nisu

otpočinuli, zbog poznatih razloga, u svojoj Domovini, ali, svi su, u to smo čvrsto uvjereni, našli smiraj u Očevu krilu. Nije im bilo lako. Pritiješnjeni sa svih strana ostadoše vjerni, kada to nije bilo tako lako, svome poslanju čuvara i podupiratelja crkvene i hrvatske baštine. Nisu uvijek bili shvaćeni, ali su zato uvijek bili prihvaćeni od dobrih. Iako su svojim stavovima ponekada izazivali čuđenje i najdobronamjernijih ljudi, sigurno je da će ih hrvatska crkvena povijest zlatnim slovima upisati u svoju knjigu, a hrvatski katolici nositi u dragoj i nezaboravnoj uspomeni. Sve prolazi, samo dobrota utemeljena u vjeri ostaje.

Ode tako i prvo ime hrvatski pastve u Njemačkoj - fra Dominik Šušnjara, dugogodišnji naddušobrižnik i voditelj najveće hrvatske misije u Evropi, u Münchenu.

Rođen u pitom selu Jasensko, u župi Gospe Sinjske, 12. svibnja 1913. godine, fra Dominik je svoj zemaljski put završio 14. svibnja 1991. godine u bavorskoj metropoli. Osnovno školovanje završio je u rodnom selu, gimnaziju u Sinju, teologiju u Makarskoj, a postdiplomski studij njemačke književnosti u Freiburgu, gdje je i doktorirao. Poslije svećeničkog ređenja 1940. godine jedno je vrijeme radio kao kapelan u Vrlici, a poslije završenog studija germanistike kao profesor u Rimu. Godine 1952. dolazi u München i preuzima pastvu za hrvatske iseljenike te postaje hrvatski naddušobrižnik. Tu će službu obnašati sve do jeseni 1971. godine. U Münchenu pastoralno djeluje sve dok ga nemila „šećerna“ nije privezala uz krevet. Od nje je i umro. U Hrvatsku nije dolazio do prošle godine. Nije smio, ali kako je volio reći, „nije ni htio“, sve dok crveni diktatori u njoj vladaju. Na splitskom aerodromu u Kaštelima priređen mu je, 4. kolovoza 1990. godine, svečan doček, a na svetkovinu Velike Gospe iste godine izrekao je u Sinju potres-

nu propovijed okupljenom višetisućnom mnoštvu hodočasnika.

Pokojnik je bio istinski čovjek Crkve, neustrašivi branitelj ljudskih prava svakoga čovjeka u tuđini. Socijalno zauzet imao je uvijek na srcu slobodnu i suverenu Hrvatsku. Bio je širokih pogleda i pun razumijevanja za sve koji trpe. Bio je, kako reče eksprovincijal Šipić, „ponos Provincije Presvetog Otkupitelja“ i čovjek čvrstih načela. Bavio se i pisanom riječi. Od 1965. do 1990. godine uređivao je i izdavao „Vjesnik“ za hrvatske radnike u Njemačkoj obrađujući hrabro i neke „nenodirjljive“ teme.

Na Misi zadušnici u Sinjskom svetištu koje je fra Dominik silno ljubio, izredalo se nekoliko govornika. Naddušobrižnik o. Dukić spomenu da je njegov pokojni predšasnik u službi poput proroka Danijela doživio „čas slobode svoga naroda“. U ime Münchenskih franjevaca od fra Dominika se biranim riječima oprostio misionar fra Petar Gulić naglasivši da je pokojnik uvijek „dizao glas za Hrvatsku“. Jedan od nazočnih svećenika dodao na glas: „I mrtav je došao na referendum“. Bivši provincijal fra Jerko Lovrić poduze je govorio o fra Dominiku karitativnom djelovanju, a fra Petar Šušnjara o njegovu svećeničko-patriotskom liku. Predsjednik HKDS-a, prof. Ivan Cesar, doslovce kazao: „Fra Dominik je život bio dio tragedije hrvatskog naroda, ali i pobjede“ i spomenu riječ čuvenog Speckpatra da je fra Dominik „zvijezda njegovih propovjednika“. Govorio je i dr. Marko Veselica, predsjednik HDS-a. On reče da je fra Dominik bio, „znak Hrvatske koji su htjeli uništiti, ali on je neuništiv i zato će živjeti u vječnoj Hrvatskoj.“

Pokopan je na groblju Sv. Franje u Sinju, 21. svibnja 1991. godine.

Uvjereni smo, reče dr. Cesar, da će fra Dominik i u nebu biti ono što je bio na zemlji - zagovornik hrvatskog naroda.

Pokoj mu vječni i lagana mu bila hrvatska gruda!
fra Ignacije V.

Dr. fra Dominik Šušnjara

Foto: S. Maleš

SINGEN

Hodočašće u Rim, Asiz, Padovu i Veneciju

Kao doprinos svojoj 20-godišnjoj upriličila je misija Singen-Konstanz ove godine u svibnju hodočašće u vječni grad Rim. Prisutni su bili na audijenciji kod Pape koji ih je pozdravio: „Dragi moji Hrvati sa Bodenskog jezera, iz misije Singen! Dobro došli u Rim, k Svetom Ocu papi i k tolikim drugim znamenitostima ovoga grada. Neka Bog čuva Vas, Vašu Domovinu Hrvatsku i Vašu Crkvu. Hvaljen Isus i Marija.“

Ugodan boravak i smještaj imali su kod časnih sestara a u tom su puno pomogli p. Miljenko Stojić, student-doktorant i gosp. Aldo Sinković, jedan od urednika Radio Vatikana na hrvatskom jeziku. Sam misionar p. Vlado imao je pet minuta razgovora na radio Vatikanu o životu misije, planovima i ostvarenjima.

Nastavili smo putovanje u Asiz, grad sv. Franje Asiškoga, gdje smo u najmanjoj crkvi

na svijetu, u Porcijunkuli, odakle je Franjo krenuo u „osvajajući“ pokret u svijet za Boga, slavili sv. Misu.

Boravak u Padovi kod sv. Ante i našeg Leo-

polda Mandića ostavio je duboki trag u vjeri i osjećaju svih putnika. Biti na grobovima svetaca je uvijek jedna „inijekcija“ za jačanje vjere i vjerničkog života, koji nam se često „muti“ u trci u koju nas život uvuču.

Vladimir Ereš

Umor nije uspio omesti dobro raspoloženje hodočasnika

Socijalni savjetnik...

„Alkoholičari umiru 23 godine ranije“

Čaša vina ili boca piva uz večeru može pomoći da se napori radnog dana lakše zaborave. „Alkohol je u svakom slučaju ugodan način opuštanja“, misli prof. dr. Johann-Christian Bode, liječnik u bolnici Robert-Bosch u Stuttgartu. Međutim, rutinsko, a prije svega prekomjerno pijenje alkoholnih pića ima i svoju drugu stranu medalje: procjenjuje se da je oko 1,5 do 1,8 milijuna građana u Njemačkoj ovisno o alkoholu, ili pak boluje od posljedica uživanja alkohola.

Pogođene su naročito osobe između 35. i 45. godine života. Osim toga, godišnje se rađa oko 1500 djece s posljedicama alkoholne embriopatije. Tako se naime zovu oštećenja od alkohola, koja su nastala još u majčinoj utrobi za vrijeme trudnoće. Rezultati jednog ispitivanja pokazuju da je alkoholizam bolest koja prouzrokuje najveći gubitak godina života: alkoholičari umiru u prosjeku 23,4 godine ranije nego „normalni“ građani.

Po navodima prof. Bodea nije točno poznato koliki broj ljudi boluje od posljedica alkohola u Njemačkoj. Jer, „dijagnoza: alkoholizam kao uzrok nekog oboljenja“, često se uopće ne stavlja, iako bi to bila zapravo jedina ispravna dijagnoza“, kaže profesor i dodaje, da momentano oko 1500 građana Njemačke godišnje umire zbog ciroze jetre, a računalo se da je u 80% tih slučajeva uzrok alkohol. Međutim, stvarni broj onih koji umiru zbog tog oboljenja prof. Bode procjenjuje na oko 60.000.

„Zaista nema nijednog organa niti tkiva u čovječjem tijelu, koje s vremenom alkohol nije oštetio“, upozorava profesor. „Štetno djelovanje počinje već u ustima: na zube, usnu šupljinu, na ždrijelo, jednako i uzduž cijelog puta kojim prolazi. Posebno štetno djeluje na onim mjestima na kojima se dulje zadržava, želucu i jetri.“

Na izlaganje prof. Bodea ja bih nadovezala jednu žalosnu činjenicu: alkoholizam zauzima sve više maha među našom radnom snagom. U nastavku, nekoliko informacija na tu temu, možda nas ponuka na razmišljanje.

Premda je alkoholizam tema koja se ne može sažeti u nekoliko rečenica, jedna kineska poslovica svu tragiku alkoholizma prikazuje u par riječi:

„Najprije čovjek počne uzimati piće, zatim piće traži piće, potom piće uzima čovjeka.“

Osnovni preduvjet puta u alkoholizam je dugotrajno prekomjerno uzimanje alkoholnih pića. Taj period kod nekih osoba traje dulje, kod nekih kraće, što ovisi o nizu faktora (zdravstveno stanje, životne okolnosti, pristup alkoholnim pićima, količina popijenog alkohola itd.).

Prvi korak u alkoholizam počinje subjektivnim osjećajem pojedinca da mu alkohol pruža zadovoljstvo i olakšanje. Zbog tog osjećaja pojača se želja za alkoholom, čime se stiče navika, a potom i ovisnost o alkoholu. Ovisnost o alkoholu je stanje, u kojem se više ne može bez alkohola, a popraćeno je problemima u obitelji, na radnom mjestu te bitnim organskim oštećenjima.

S obzirom na ovisnost, alkoholičare se može podijeliti na 2 skupine:

- a) psihička ovisnost
- b) tjelesna ovisnost

Kod psihičke ovisnosti obično postoji gubitak kontrole nad količinom popijenog alkoholnog pića. Takav alkoholičar ne može ostati kod prve čaše, nego nastavlja piti do teškog pijanog stanja. Kad se otriježni, može apstinirati (ne piti alkohol) neko vrijeme, ali ako ponovno popije makar i jednu čašicu alkohola, opet gubi kontrolu i ne prestaje piti sve do najtežeg pijanog stanja. Usprkos gubitku kontrole nad količinom popijenog alkohola, takva osoba može ipak neko vrijeme apstinirati. Međutim, iznova počinje piti, jer je psihički ovisna: svaku i najmanju nepriliku (problem) rješava uz pomoć alkohola, a čim popije prvu čašu, gubi mogućnost kontrole.

Kod tjelesne ovisnosti ne postoji mogućnost apstinencije. To znači da dotična osoba mora svakodnevno popiti određenu količinu alkohola i to već ujutro. Čim se koncentracija alkohola u krvi smanji, dolazi do apstinencijskih smetnji: drhtanje, razdražljivost, glavobolja, mučnina, povraćanje, probavne smetnje, depresija itd. Međutim, iako takav alkoholičar ne može apstinirati, on nije izgubio kontrolu nad količinom popijenog pića, ne zapada u teško pijano stanje. No on je konstantno pod utjecajem alkohola i gotovo nikad nije posve trijezan. Predvečer se može i teže opiti.

Postoje i stanja kombinirane ovisnosti. Obično se psihička ovisnost javlja ranije, da bi kasnije prešla u tjelesnu ovisnost. Naš Nobelovac, Ivo Andrić, to ovako opisuje:

**„... a tko rakijom tugu liječi,
taj se ne izliječi od tuge,
nego umire od rakije...“**

Za orijentaciju našim čitateljima evo nekoliko kriterija po kojima se može prepoznati dali je netko ovisan o alkoholu:

- ako nakon prve čaše osjeti neodoljivu želju da pije dalje
- ako prelazi od lakših alkoholnih pića na žestoka
- ako pije kriomice
- ako već ujutro mora piti, da bi se smirio

- ako se ne sjeća što je radio u pijanom stanju
- ako u trijeznom stanju osjeća grižnju savjesti zbog toga što pije
- ako sam sebi i drugima na priznaje da je alkohol njegov problem (izbjegava temu alkohol)
- ako postaje ravnodušan, to jest, gubi interes za obitelj, rad, društvo, svoj osobni izgled (njegove misli stalno kruže oko alkohola)

Važno je znati da čovjek, koji je zbog ovisnosti o alkoholu morao ići na liječenje, nije ni poslije liječenja u stanju kontrolirati piti, kako to mnogi - *zabludom* - misle. Zbog toga je podrška okoline bitna. Takvom čovjeku se ne smije nuditi alkohol, obično govoreći: „... popij malo, ta jedna čašica ti neće naškoditi...“. Istina je, da jedna čašica može i neće bitno poremetiti zdravlje (koje je ionako već poremećeno). No problem ovisnika o alkoholu je u tome, da on kod jedne čašice ne može ostati. Jer, tko je jednom već izgubio bitku s alkoholom, taj će u tom dvojboju uvijek izvući kraći kraj, alkohol će uvijek biti jači. Jedini lijek: alkohol više nikad ne okusiti.

Ljubica Belina

OGLASI

Prodaje se dvokatna kuća u **Turčinu**, nedaleko od Varaždina. U kući je 110 četvornih metara stambenog prostora. Ima garažu i prostoriju za pribor i alat. Dvorište je ograđeno travnjakom, cvijećem i ukrasnim grmljem, a u produžetku je vrt s travnjakom. U kući je uključen plin, voda i telefon. Ponude slati na: Stjepan Habunek, ul. Dubrava 25, 42204 **Turčin**, tel.: 0038 / 42 691-135.

Prodajem kuću katnicu (11x11,75m) s dva balkona u okolini **Čazme**, Hrvatska. Za sva pitanja obratiti se na telefon (u Švicarskoj): 0041 / 56 / 453189

Fra Lukin šifonjer

Fra Jure uđe, pa kad vidje kako na pisaćem stolu probam napraviti malo reda, vikne: „Šjor Ive, baš mi se činiš šmetlar, ka naš pokojni fra Luka!”

Našim Centrom prođe dnevno 40–50 ljudi. Svatko dovuče nešto za pisanje, nešto za prijevod, netko zaboravi svoje „čage”, pošta jutrom istovari novi papirnati posao. Brzo se nagomila toliko spisa, da na stolu nema mjesta ni za ruke ni za nalivpero. Periodično me uhvati revnost reda, pa nešto sa stola bacim u košaru, drugo gurnem u stranu, ostalo strpam u ladice – pa, sve u redu ko u Beču!

„Fra Luke je vično čistija i skuplja otpatke, ka da je odrasa u Pruskoj a ne u Sinju!”, smije se fra Jure mojem sređivanju. „Ne bi bilo loše, kad bi naš narod ovdje u Njemačkoj naučio malo discipline!”. – „Ma biži, i Švabe danas imaju svoje mane, pored cilog njiova reda i propisa, ni ovdje nije sve zlato što sija, a što više zakona to više privara!” – „Fra Jure, nama su nekoć odgojitelji govorili: Čuvaj i drži se reda, pa će red tebe čuvati! Al šta ono bi s fra Lukom?” – „Sinko, ti se mož bit držiš one narodne: Radi vazda kaki posa, da te đava uvijek nađe zaposlena. Al vanjski red nije sve! Dok se oholo lickamo i sve oko sebe sortiramo, na srcu i duši se skuplja prašina i paučina, al mi se eno uvijek tišimo ka fra Luka, kad bi ga časne korile zbog krcatog šifonjera: Čekaj, sestro, sutra ću sve smistiti kako treba!” Pitam nestrpljivo: „Ma što je to bilo s Lukinim ormarom?”

Fra Jure izvadi iz džepa kronicu pa prošeće par koraka po uredu. „Kad je fra Luka prošlog lita umra – u miru s Bogom i s braćom, nema što! – pa jednog dana ušle časne u ćeliju da je spremne, rekoše: „Okè, soba svitla i čista ka palače po Frankfurtu! Al šifonjer? Bog te sačuva!” Kad bi ga časne sestre grdile, što skuplja i dovlači svaki komad papira, stara penkala, razbite čaše il mrvicu konopčića, on bi govorio: Nikad ne znaš di će ti kašnje štogod zatribat! Ko ne poštuje malo, nije vridan ni velikog! Kad bi mu se sestre smijale, on bi odbrusio: Ne plaši se soko kad vrane grakću! Šta da ti pričam”, počeo se fra Jure po sijedej glavi,“ Lukin šifonjer iza smrti izg-

leda’ ka cili svit il čoviči život: čim su časne otprle vrata ormara, ka da su odjednom morski vali probili bedem il ka da su tisuće vražića iz njega skočile! Sve što je godinama skuplja, baca on jedno priko drugog u šifonjer, brez ikaka reda. Sigurno, ima’ on nakanu, sve jednoć sortirat, al eto nije više stiga!”

Odonda, opazivši kakav nered ili opačinu, u misiji bi se reklo: „Ka fra Lukin šifonjer!”

Jednog jutra, čim su iza nas zalupila vrata zatvora, plane fra Jure: „Ma jesi li čuja onog mangupa Gorana? Hvasta se još, ka da je porezni činovnik, a cvita mu nakon suđenja bar pet lita iza rešetke! Kad bi Božjim čudom izašle na vidilo sve tajne naši uncuta, ispalo bi ondi sasvim drukčije smeće neg iz fra Lukina šifonjera!”

Jednom tjedno idemo našim zatvorenicima u posjet. Jedan uhapšen zbog „posla” s nožem ili pištoljem, drugi radi trgovine drogama ili ukradenim stvarima, a masa spada među sitne kradljivce i džepare – a Goran, evo, posebni je slučaj. „Čuja si ga, šjor Ive! Turci, Talijani i naši lopovi podile među sobom gradske četvrti i ulice oko banofa, pa redovno kasiraju kod trgovaca i kafedžija, zaštitne daće’, kako to nasilje lipo nazivaju!”

Ne prođe dan bez novinskih vijesti o našim „herojima podzemlja”. Jedina nam utjeha, da skoro sva imena zvuče čaršijski, rijetko su iz Dalmacije ili Slavonije. Dapače i dječji gangsteri, koji napadaju prolaznike ili provaljuju u stanove, nose srpska ili ciganska imena. „A kako neće”, grohoće fra Jure, „kad su, eno, misto čestitog Mesića, postavili za prisidnika ili ti koordinatora države srpskog ciganina Bajramovića? Kad bi časne mogle otprti smrdljivi beogradske šifonjer, misto onog Lukinog, ondi bi iskočili žešći đavli nego ih ima od Moskve do Čikaga!”

Na stanici Hauptwache izađemo iz podzemnog vlaka pa idemo bogatim, blještavim trgovima i ulicama. Izvana se velegrad šepuri čist i uredan. Lijevo Zeil, široka aleja sjajnih robnih kuća, pred nama crkva Sv. Katarine (u njoj je godine 1749. bio kršten veliki pjesnik Goethe), u stakleno-mramornim palačama gizdave direkcije poduzeća, stotine međunarodnih banki i osiguranje svjetskog glasa. Fra Jure gleda prezirno

oko sebe: „Izvana sjaj i raskoš, a iznutra se širi smrad duša i tijela, zlo i privara se ka magla podižu nad gradom, golotinja se hvališe po kioscima i novinama! Ih, velim jopet, kad bi časne otvorile i ovi blještavi šifonjer, iz njega bi gmizale falše zmijske i grdni zmajevi, zlobe lažni ideologija i materijalizma, da ne bi bilo mista za gole noge, baš ka na tvom pisaćem stolu! Bog nas vidi, sve one prljave ideologije našeg vrimena probaju nadomistiti Boga i dušu – al od vake ideologije ne mož živiti!”

Od gradskog centra pođemo prema Majni pa stignemo do Liebfrauenberga (brdo drage Gospe), na kojem čuči kao kvočka stara kapucinska crkva, ispovjedaonica Frankfurta, kako narod veli. Visoka, tiha, od jutra do mraka puna je vjernika, koji se iz gradske buke i stresa ovamo sklone na časak tišine. „Ajđ, uđimo i mi, kud svi Turci, tu i čoravi Mujo!”, vedro će fra Jure. Svaki za sebe rekne kratku molitvu. „Dokle će se bezbošci hvastati?”, vapi fra Jure iz dubine srca, „dokle će brbljati i drsko nuditi svoje besmislene ideologije i čarolije, dokle će se bezakoniti lopovi i isprazni materijalisti hvastati, Gospodine?” Dok klečim u tamnoj tišini crkve, sjetim se riječi nekog Roka iz Domaljevca: „Nisam školovan, al nisam ni budala, pa mi jedno ne ide u glavu: naš čovik, kršten, krizman i prid Bogom vinčan – kako može biti proti Božjeg i crkvenog reda i morala?”

Opet smo vani na sunčanom trgu velegrada, prolazimo ispod nebodera kao ispod stabala guste šume. „E moj šjore, ima je sveti otac Frano pravo kad je u asiškom gaju zaplaka, pa kad su zabrinuta subrača pitala za razlog njegovih gorkih suza, on samo ponavlja u sav glas: Gospode Bože, zašto na svitu ima toliko zla, a tako malo ljubavi prema Bogu i blišnjemu? A ja ti, ka stari fratar iz Vodica kraj Šibenika, velim: Samo ljubav, sklad i mir, sriče su izvir!” „Fra Jure, kako će jadni narod ustati i odstraniti aždaje i zmijske, što se skrivaju u tisuće šifonjera mržnje i zavisti, od Beograda do Berlina?” On se nasmije: „Sinko, di je dobra volja i noge su brze!”

Ivo Hladek

Offener Brief an alle deutschsprachigen Menschen

„Was geht uns schon Jugoslawien an? Südlich der Karawanken steht Europas Frieden auf dem Spiel“, Titel auf der 1. Seite von Theo Sommer in der Wochenzeitung „Die Zeit“ vom 17. Mai 1991.

Jugoslawien zerfällt und...

Der Westen fürchtet um Zerfall von Jugoslawien und Sowjetunion, um Zerfall von zwei diktatorischen Staaten. Unglaublich!? Anstatt Freude herrscht Angst und Sorge, und diese Angst ist nicht die Angst um das Blutvergießen, sondern die Angst vor Millionen von Flüchtlingen. Der Zerfall diktatorischer Staaten ist eine Chance, daß etwas Neues, Besseres entsteht, wie das oft der Fall in der Geschichte gewesen ist. Dazu könnte der Westen etwas beitragen.

Was wollen die Kroaten?

Sie wollen:

1. Freiheit – für sich und alle in der Republik Kroatien lebenden Menschen. Bis zu den ersten freien Wahlen (1990) gab es diese Freiheit nicht. Jugoslawien war, und ist es noch, an der Spitze der Staaten in Europa mit der größten Zahl der politischen Gefangenen und Emigranten (Albaner und Kroaten vor allem). Die jugoslawische Geheimpolizei (Stasi), das Militär auch, verfolgte und mordete die politisch Unbequemen, auch im Ausland, besonders in der Bundesrepublik.

2. Demokratie – Herrschaft des Volkes durch die bei der freien Wahl gewählten Vertreter. Diese gibt es bereits in den Republiken Kroatien, Slowänien, Bosnien und Herzegowina und Mazedonien (In Serbien und Montenegro sind noch Kommunisten an der Macht, nur der Name ist geändert.).

3. Zivile Regierung. In Jugoslawien sitzen Generale in der Regierung. Das Militär bespitzelt, verhaftet und verhöört Zivilisten. Die jugoslawische Armee ist Staat im Staate und genießt alle Privilegien.

4. Menschenrechte – für alle in Kroatien (in der ganzen Welt auch) lebenden Menschen. In Kroatien gibt es keine politischen Gefangenen mehr, keine politischen Emigranten. Es herrscht

Religions-, Meinungs- und Pressefreiheit. Diese ist leider durch die jugoslawische (serbische) Armee begrenzt. So ist leider die Wehrdienstverweigerung aus Gewissensgründen in Kroatien nicht möglich, weil die Armee das nicht zuläßt.

5. Einheit von Europa. Die Kroaten wollen Selbstbestimmung, wie auch alle Völker der Welt, aber sie verstehen sich als ein Teil des demokratischen Europa und sind bereit, an Europas Einheit in Frieden, Gerechtigkeit und Freiheit mitzuarbeiten. Solange der Bolschewismus in Serbien und Montenegro an der Macht ist, ist die Zusammenarbeit mit diesen Nationen nicht möglich.

Was wollen die Kroaten nicht?

Sie wollen nicht:

1. Mitschuldig sein am Terror der Serben, mit Unterstützung der jugoslawischen Armee, am Kosovo.

Terror am Kosovo: 63 000 entlassene albanische Arbeiter, 30 000 Albaner wurden verhöhrt und oft mißhandelt, ca. 300 Albaner sind in den letzten 10 Jahren umgebracht, 40 Albaner sind in den letzten 2 Jahren als Soldaten umgekommen (umgebracht);

2. den serbischen Terror in Kroatien ertragen. In Borovo Selo wurden 12 kroatische Polizisten umgebracht und masakriert (geköpft, Augen ausgestochen).

Dies geschieht mit Unterstützung von Slobodan Milošević, Serbiens Präsidenten, von dem „Allgemeines Sonntagsblatt“, Nr. 9, 1. März 1991, im Artikel „Der Traum eines Tyrannen“ sagt: „Er sabotiert die Demokratiebewegungen in Jugoslawien, wo immer er kann.“

„O, du schöne, liebe, süße Freiheit, Gabe, in der uns der Höchste alle Schätze geschenkt hat... der einzige Schmuck dieser Stadt (Dubrovnik); all Silber, Gold, alle menschlichen Leben können nicht bezahlen deine reine Schönheit.“

Ivan Gundulić (1589–1638)
großer kroatischer Dichter

Verantwortlich im Sinne des Pressegesetzes:

Kroatische kath. Mission Aachen
Friedrichstr. 20, Tel.: 02 41 / 54 16 12

Lijepi dar za „Lijepu našu“

Hrvati iz Frankfurta, Mainza, Offenbacha, dijelova Main-Taunus-Kotara i Hattersheima (kraj Frankfurta) sakupili su 74.700,- DM za pomoć Republici Hrvatskoj. Pomoć je uručena 19. svibnja 1991. godine Hrvatskom saboru u Zagrebu, a delegaciji je za velikodušni dar zahvalio osobno g. Gojko Šušak, hrvatski ministar za iseljništvo i pomoćnik ministra obrane. Darovani novac poslužit će gospodarskoj obnovi i suverenitetu Hrvatske, kako su to po povratku iz Zagreba objasnili Vlado Budimir, Karlo Parlov, Ivan Pušić i Franjo Skledar. Svim darovateljima uručene su ukusne zahvalnice, ali i ovim putem još jednom srdačno zahvaljujemo stotinama hrvatskih darovatelja na iskazanoj solidarnosti.

Ova spontana akcija za sabiranje pomoći „Lijepoj našoj“ urodila je još jednim plodom. Ovih je dana, naime, u Hattersheimu osnovano Hrvatsko društvo „Dragutin Domjanić“. Oko „Domjanića“ okupilo se dosta istomišljenika zahvaljujući nesebičnoj zauzetosti Barbare Dreher i Franje Skledara koji je izabran za predsjednika Društva.

Božica Červinka

ŽIVA ZAJEDNICA

Kroatisches Oberseelsorgeamt

in Deutschland · 6000 Frankfurt a. M. 50
An den Drei Steinen 42 · Tel. (069) 54 10 46

Verantwortlich: Pater Bernardo Dukić

Redakteur: Pater Ignacije Vugdelija

Redaktionsrat: Ivo Hladek, p. Mato Kljajić,
Stanka Vidačković, Ivek
Milčec, p. Stjepan Maleš,
Jura Planinc, Ivan Bošnjak

Jahresbezugspreis: DM 10,- + poštarina

Bankverbindung: Konto Nr. 129072 bei der
Stadtsparkasse Frankfurt (BLZ 500 501 02)

Satz: Fotosatz Service Bauriedl
6082 Mörfelden-Walldorf 2

Druck: Scholl + Klug Druckerei GmbH
6082 Mörfelden-Walldorf 1

Postvertriebsstück · D2384E · Gebühr bezahlt:

Scholl + Klug Druckerei GmbH · 6082 Mörfelden-Walldorf